

ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิทยา พรมโยธา

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

THE SUCCESS OF PREVENTING AND ENFORCING EXCISE GOODS SMUGGLING
POLICY IMPLEMENTATION PRACHUAB KIRIKHAN PROVINCE

Withaya Promyota

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิทยา พรมโยธา

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

THE SUCCESS OF PREVENTING AND ENFORCING EXCISE GOODS SMUGGLING
POLICY IMPLEMENTATION PRACHUAB KIRIKHAN PROVINCE

Withaya Promyota

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2018

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ ความสำเร็จของการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี
 สรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชื่อผู้วิจัย นายวิทยา พรหมโยธา

วิชาเอก นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุทธ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ทศวัน ชูเพ็ญ)

..... กรรมการ
(รศ.ดร.วิพร เกตุแก้ว)

..... กรรมการ
(ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุทธ)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title The Success of Preventing and Enforcing Excise Goods
Smuggling Policy Implementation Prachuab Kirikhan
Province

Researcher Mr. Withaya Promyota

Major Innovative Public Administration and Management

Advisor Assist.Prof.Col.Vorasit Chareonput, D.P.A.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin Approved this Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Public Administration

..... Director of College of Innovation
(Mr.Rapee Mounghont) Management

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Hhakuan Choopen, Ph.D.)

..... Member
(Assoc.Prof.Viporn Katekao, Ph.D.)

..... Member
(Assist.Prof.Col.Vorsit Chareonput, D.P.A.)

ชื่อการศึกษาอิสระ	ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อผู้วิจัย	นายวิทยา พรมโยธา
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุด
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เปรียบเทียบของความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากร (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ชำระภาษีสรรพสามิต จำนวน 391 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีแอลเอสดี และการใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับปานกลาง 2) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต จำแนกตามลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง 3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สินค้าหนีภาษีสรรพสามิต จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title The Success of Preventing and Enforcing Excise Goods
Smuggling Policy Implementation Prachuab Kirikhan Province

Researcher Mr. Withaya Promyota

Degree Sought Master of Public Administration

Advisor Assist.Prof.Col.Vorasit Chareonput, D.P.A.

Academic Year 2018

Abstract

This study aimed to verified 1) The success of preventing and enforcing excise good smuggling policy implementation Prachuabkirikhan Province 2) comparison among respondents, Altitude toward the success of smuggling goods policy implementation (3)study correlation among critical success factors of preventing and enforcing with success

This was survey quantitative research, Sample were at 391 entrepreneurs excise goods declaration according to Yamane Principle. Questionnaires were data collection mean, stratified accidental sampling was used for sampling. Descriptivestatistics; percentages mean and standard deviation inferential statistics; T test ANOVAF and Pearson'R were applied as data analysis.

The findings were as follow; The success of excise goods smuggling policy implementation was middle Level. There were a statistical significant difference among respondents' attitude toward the success of excise good smuggling policy implementation. There were positive statistical correlation among critical success factors of excise good smuggling policy implementation with the success excise good smuggling.

Keywords : Policy implementation excise good smuggling Prachuab Kirikhan Province

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ผศ.พ.อ.ดร.วรสิทธิ์ เจริญพุ่ม อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้นผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ตลอดจนครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ในการนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ตลอดจนขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยรวมถึงเพื่อน ๆ ที่ร่วมศึกษาปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ทุกท่าน การค้นคว้าอิสระนี้ถึงแม้จะมีชื่อผู้วิจัยเพียงคนเดียวแต่ผู้อยู่เบื้องหลังในการให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการแก้ไขเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ที่มีส่วนช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่เป็นแหล่งให้เรียนรู้ชีวิตและสังคมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งนี้ เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน

วิทยา พรหมโยธา
พฤศจิกายน 2561

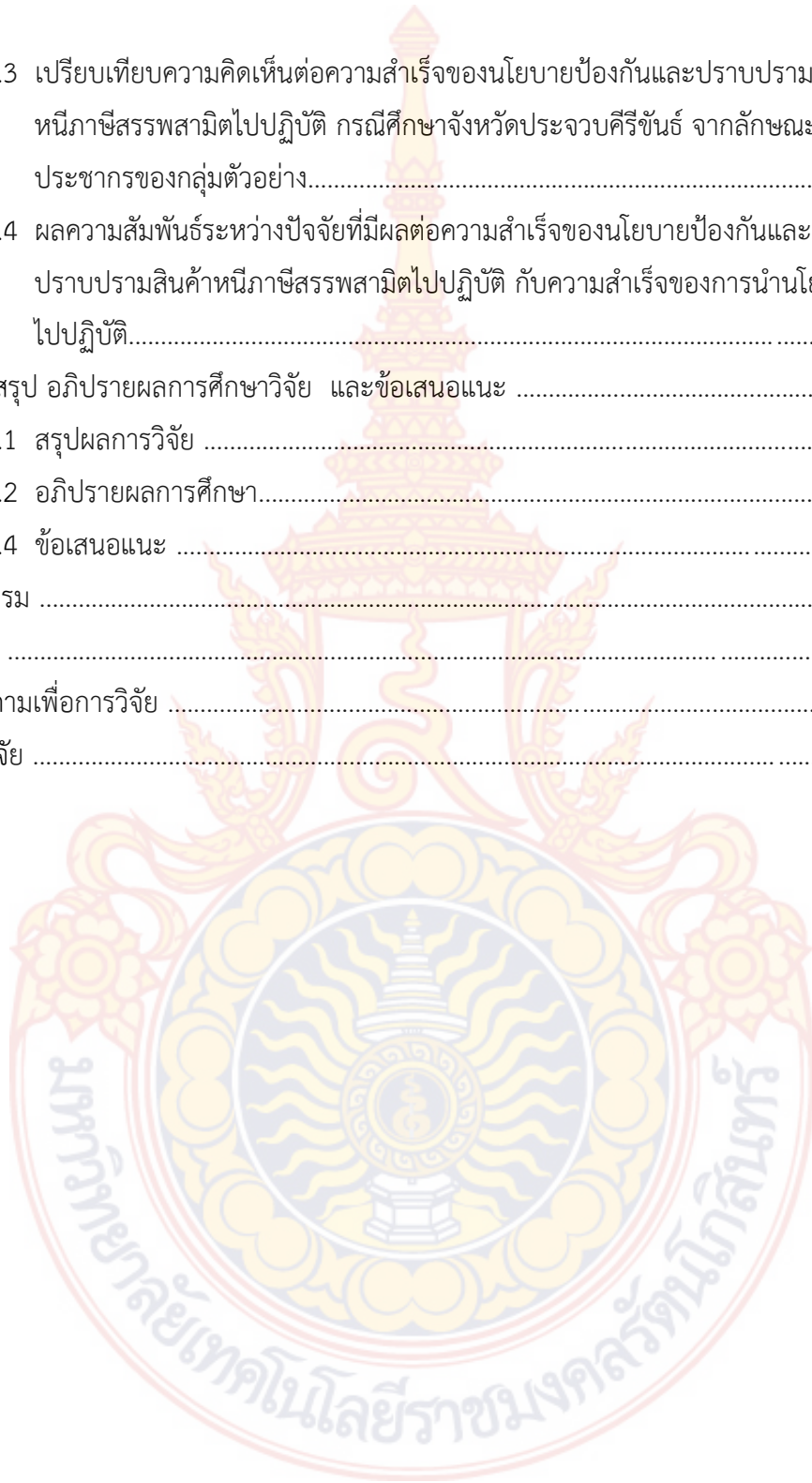

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องนโยบายสาธารณะ.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	21
2.3 การวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	28
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับกรมสรรพสามิตและสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์.....	33
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
2.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	39
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	40
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	43
4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	44
4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปราม สินค้าหนีภาษีไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้า หนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากลักษณะ ประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....	47
4.4 ผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ.....	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ	55
5.1 สรุปผลการวิจัย	55
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	59
5.4 ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	64
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	65
ประวัติผู้วิจัย	71

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ผลการจับกุมคดีผู้กระทำผิดตาม พ.ร.บ.วิชาชีพสรรพสามิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	2
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล.....	44
4.2 แสดงระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ความสำเร็จของการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ.....	46
4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนี ภาษีไปปฏิบัติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ.....	47
4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ	47
4.5 การศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านการศึกษา.....	48
4.6 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความแตกต่างเป็นรายคู่ ความสำเร็จของการนำ นโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะ ประชากรด้านการศึกษา.....	49
4.7 การศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านรายได้ต่อเดือน	50
4.8 ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ.....	51
4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนี ภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะด้านผู้ใช้บริการ.....	52
4.10 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปราม ภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	52
4.11 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและ ปราบปรามภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	53

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวยึดแบบยึดหลักเหตุผล	12
2.2 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบการพัฒนาองค์กร.....	13
2.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบการพัฒนาองค์กร.....	14
2.4 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบการจัดการ....	14
2.5 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Van Meter and Hom	15
2.6 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Mazmanian and Sabatier	16
2.7 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Edward.....	17
2.8 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล	18
2.9 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบทางการจัดการ	18
2.10 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร	19
2.11 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ	19
2.12 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบทางการเมือง	20
2.13 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบเชิงบูรณาการ.....	20
2.14 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติระดับมหภาค.....	25
2.15 ความสัมพันธ์ในแนวตั้งระหว่างนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการ	26
2.16 ความสัมพันธ์ในแนวตั้งระหว่างนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการ	27
2.17 มิติของตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	32
2.18 กรอบแนวคิดงานวิจัย	39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตามประกาศ พระบรมราชโองการ ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2474 มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เพื่อเป็นรายได้ของรัฐ โดยเก็บจากสินค้าและบริการบางประเภท ที่รัฐเห็นว่ามีความเหมาะสมที่ผู้บริโภคจะต้องรับภาระภาษีในอัตราที่สูงกว่าสินค้าและบริการทั่วไป ซึ่งภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บสินค้าเป็นกรณีจำเพาะเจาะจง รัฐบาลต้องการจำกัดการบริโภคถ้าบริโภคมากจะก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น เกิดต้นทุนทางสังคม (Social Cost) ทำให้รัฐบาลต้องใช้ทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม รัฐบาลจึงใช้นโยบายจัดเก็บภาษีจากสินค้าบางประเภทในอัตราค่อนข้างสูง เพื่อควบคุมจำกัดการบริโภค เพื่อความเป็นธรรมในสังคม และเป็นการเพิ่มรายได้รัฐ ดำเนินการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน และรับผิดชอบในด้านการบริหาร การดำเนินงานในรูปรัฐวิสาหกิจ อีก 2 หน่วยงาน คือ องค์การสุรา ที่มีหน้าที่ทำการผลิต และจำหน่ายแอลกอฮอล์ และโรงงานไฟ ที่มีหน้าที่ผูกขาดการผลิตและจำหน่ายไฟที่ทำภายในประเทศ ในปัจจุบันกรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีจากสินค้าและบริการ จำนวน 21 ประเภท โดยเฉพาะบทบาทด้านการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายสรรพสามิต ถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญด้านหนึ่งของหน่วยงานรัฐ ที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะมีการกำหนดมาตรการหรือวิธีการในการปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนีภาษี และบังคับใช้กฎหมาย ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางด้านภาษี โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติใช้อำนาจเฉพาะตามกฎหมายภาษีสรรพสามิต และอำนาจในฐานะพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วน บรรลุเป้าหมายและเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีโดยสุจริต

ปัญหาการหลบหนีภาษีสรรพสามิต จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบในรูปแบบของการลักลอบนำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตเข้ามาในราชอาณาจักร ตามตะเข็บชายแดนเพื่อนบ้าน เขตรอยต่อจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การลักลอบผลิตสุราและการจำหน่ายสุราที่ผิดกฎหมาย โดยมีเหตุจูงใจในเรื่องของราคาสินค้าสรรพสามิต ซึ่งมีการจำหน่ายเพื่อแสวงหากำไรทางการค้า และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นทางผ่านของการขนสินค้าหลบหนีภาษีสรรพสามิต ที่นำมาจากชายแดนทางภาคใต้ เพื่อนำสินค้าไปยังกรุงเทพมหานคร และมีสินค้าบางส่วน ส่งจำหน่ายในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายสรรพสามิต เพื่อความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีอากร เนื่องจากปัจจุบันสถานภาพทางการคลังของรัฐ ต้องใช้นโยบายงบประมาณแบบขาดดุล กอปรกับสภาพการแข่งขันทาง

การค้าและสภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทของเศรษฐกิจโลก รัฐเร่งการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ รัฐต้องหารายได้มาเพื่อใช้จ่าย ทำให้กรมสรรพสามิตต้องปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองนโยบายรัฐ

ตารางที่ 1.1 ผลการจับกุมคดีผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี	ค่าปรับ (บาท)
2557	191	1,659,444.24
2558	280	4,057,474.13
2559	289	2,486,554.48
2560	237	2,278,150.92
2561 (ต.ค.60 – มิ.ย.61)	130	2,817,144.96

ที่มา : สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์

จากสถิติพบว่ามีกรณีลักลอบนำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต มาจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น ทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมาก ถ้ารัฐไม่รีบดำเนินการแก้ไข นอกจากรายได้ของรัฐที่ต้องสูญเสียแล้ว ยังก่อให้เกิดการสูญเสียหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี อีกทั้งยังเป็นมูลเหตุให้เกิดเศรษฐกิจนอกกฎหมายซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้บันทึกลงในบัญชีรายได้ประชาชาติ ดังนั้นเพื่อควบคุมการจำหน่ายสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต รัฐจึงนำมาตรการทางด้านป้องกันและปราบปรามภาษีสรรพสามิต มาเพื่อสร้างความเป็นธรรม โปร่งใสและความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการที่เสียภาษีโดยสุจริต และเพื่อเป็นมาตรการเสริมทางอ้อมในการดูแลสุขภาพของผู้บริโภคให้บริโภคสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากการบริโภคสินค้าที่หลบหนีภาษีจะเป็นอันตรายและส่งผลเสียต่อสุขภาพมากกว่าสินค้าโดยทั่วไป

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบของความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต กับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 : ไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะประชากร

สมมติฐานที่ 3 : ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี
สรรพสามิต กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้แนวทางการศึกษาเชิงปริมาณ โดยกำหนดขอบเขตในการวิจัยดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ของความสำเร็จการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ลักษณะประชากร ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ด้านนโยบาย ทรัพยากรของนโยบาย การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมนำนโยบายไปปฏิบัติ คุณลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ทำที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ความรู้ด้านสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต สภาวสังคม เศรษฐกิจที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ประสบความสำเร็จ ป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต ไปจำหน่ายและบริโภคไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบสินค้าตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อย่างสม่ำเสมอ และประชาชนมีความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากประชากร ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ ผู้นำเข้าสินค้าสรรพสามิต ผู้ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิต ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาศึกษา 3 เดือน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การหลบหนีภาษีสรรพสามิต หมายถึง การเจตนาหรือจงใจไม่เสียภาษี โดยทุจริต หรือผิดกฎหมาย นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำแนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้น ไปดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในภาครัฐหรือเอกชนโดยการดำเนินการนั้นมุ่งที่จะทำให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย หมายถึง นโยบายที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับข้อบังคับ ระเบียบ กฎหมาย ความคิดเห็นของประชาชน มีขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด สามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าประสงค์ได้

ทรัพยากรของนโยบาย หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็นในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งในกรณีนี้ หมายถึง ทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และงบประมาณ ซึ่งในงบประมาณนี้ จะต้องมีการเบิกจ่ายเงินที่คล่องตัว

การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร และการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตามแผนงานหรือโครงการเกิดความเข้าใจตรงกัน ยอมรับที่จะทำงานร่วมกัน

คุณลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง สภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน การสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต ของหน่วยงานที่หน่วยงานนั้นมีความรู้ ความสามารถ ยินดีที่ให้บริการพร้อมเสียสละเวลาเต็มที่ เต็มใจในการปฏิบัติตามนโยบาย

ท่าทีของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความร่วมมือในการปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ความพร้อมและความรู้ในการปฏิบัติงานของผู้นำ และผู้ปฏิบัติหน้าที่

สภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย หมายถึง การนำนโยบายปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่สำคัญ ๆ ในเขตพื้นที่ดำเนินการ ประชากรในเขตพื้นที่ดำเนินการ มีความเห็นอย่างไรบ้างต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และความคิดเห็นจริงจังเพียงใด ส่วนราชการและผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ประสบความสำเร็จ หมายถึง การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติแล้ว ทำให้สามารถป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 เกิดผลในทางปฏิบัติและเป็นไปตามที่คาดหวัง

ป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปจำหน่ายและบริโภค ประสบความสำเร็จ หมายถึง การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติแล้ว ทำให้สามารถป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปจำหน่ายและบริโภค เกิดผลในทางปฏิบัติ และเป็นไปตามที่คาดหวัง

เจ้าพนักงานสรรพสามิตยึดหลักการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 หมายถึง ในการปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิตยึดหลักการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบสินค้า ตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อย่างสม่ำเสมอ หมายถึง ในการปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิตได้ทำการตรวจสอบสินค้าตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิตอย่างสม่ำเสมอ

ประชาชนมีความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ หมายถึง ทศนคติ หรือ ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบตัวแบบแนวทางที่เหมาะสมในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ
2. เพื่อให้ทราบปัญหาข้อขัดข้องในการจัดการความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสาร วารสาร เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องนโยบายสาธารณะ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.3 การวัดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.4 ข้อมูลกรมสรรพสามิตและสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องนโยบายสาธารณะ

1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

การนิยามความหมายของนโยบายสาธารณะขึ้นอยู่กับความสนใจและวัตถุประสงค์ ของนักวิชาการ แบ่งได้เป็นกลุ่มที่เน้นการปฏิบัติ (Action Oriented) กับกลุ่มที่เน้นการเลือกสรร สิ่งที่มีคุณค่าและการตัดสินใจ (Value Selection and Decision Making) แบ่งออกตามความหมายอย่างชัดเจน โดยการจำแนกความแตกต่างระหว่าง งานนโยบายกับงานประจำ ทำให้ความหมายของนโยบายสาธารณะ แบ่งเป็นความหมายอย่างกว้างและความหมายอย่างแคบ (ถวัลย์รัฐ วรเทพ พุทธิพงศ์, 2546, หน้า 4)

ความหมายของนโยบายสาธารณะในฐานะความแตกต่างระหว่างงานนโยบายกับงานประจำว่า นโยบายสาธารณะหมายถึงสิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำ โทมัส อาร์ ดาย นโยบายสาธารณะยังหมายถึงการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อจัดการกับปัญหาต่างๆ ของสังคมเช่นปัญหา นโยบายต่างประเทศ ปัญหาการป้องกันสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาคนว่างงาน บางครั้งอาจกล่าวว่า นโยบายสาธารณะ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับสิ่งแวดล้อม คำนิยาม ต่าง ๆ ที่มีต่อนโยบายสาธารณะในความหมายอย่างกว้าง จนไม่อาจแยกความแตกต่างระหว่างงานนโยบายกับงานประจำได้อย่างชัดเจน

ในกลุ่มของนักวิชาการที่ให้ความหมายอย่างแคบ อาทิเช่น กรีนวูด ได้นิยามว่านโยบายสาธารณะคือ “การตัดสินใจขั้นต้นที่กำหนดแนวทางอย่างกว้างๆโดยทั่วไปเพื่อนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้

บรรลุตฤตฤประสงคฺ์ ขณะท่ แอนเดอรฺ์สัน ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่า หมายถึงแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลที่กำหนดวฤตฤประสงคฺ์ที่แน่นอนว่าเพื่อให้บุคคลจัดการกับปัญหาหรือเรื่องท่อยู่ในความสนใจ จากนิยามดังกล่าว ส่งผลให้องคฺ์ประกอบของการเป็นนโยบายสาธารณะไว้ 4 ประการได้แก่

- 1) เป็นแนวทางปฏิบัติกว้าง ๆ ที่กำหนด โดยรัฐบาลหรือข้าราชการระดับสูงท่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย
- 2) มีวฤตฤประสงคฺ์ที่แน่นอนไม่ยงใดก็ยงหนึ่ง
- 3) รัฐบาลมีความจริงใจและจริงจงท่จะทำให้มีการนํานโยบายไปปฏิบัติ
- 4) นโยบายอาจเป็นบวก (Positive) หรืออาจเป็นลบ (Negative) หรืออาจเป็นการกระทำหรือการกระทำก็ได้

สรุป นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางปฏิบัติของรัฐบาล ซึ่งกำหนดวฤตฤประสงคฺ์แน่นอนไม่ทงใดก็ทงหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหในปัจจุบัน เพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงปัญหาในอนาคต เพื่อให้เกิดผลลัทธิพึงปรารถนา รัฐบาลมีความจริงใจและจริงจง ท่จะนํานโยบายไปปฏิบัติ นโยบายอาจเป็นบวกหรือเป็นลบก็ได้ อาจเป็นกระทำหรือเว้นการกระทำก็ได้

1.2 แนวคิดทฤษฎีการกำหนดนโยบาย

จากองคฺ์ความรู้เรื่องนโยบายสาธารณะทำให้ทราบว่นโยบายสาธารณะคือสิ่งท่รัฐบาลเลือกท่จะกระทำหรือไม่กระทำ ขณะที่โลกมีพัฒนาการด้านการจัดการสาธารณะท่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาคม โดยท่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการสาธารณะแม้ว่า จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากภาครัฐแต่ต้องรับฟังเสียงจากประชาชนด้วย การจัดการท่ดีต้องเป็นการบูรณาการความคิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการกระบวนการนโยบายท่ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการก่อตัวของนโยบายสาธารณะ 2) ขั้นตอนการกำหนดนโยบายสาธารณะ 3) ขั้นตอนการนํานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ 4) ขั้นตอนการประเมินผลนโยบายสาธารณะ 5) ขั้นตอนการยุตินโยบาย โดยมีสมมติฐานว่นกระบวนการกำหนดนโยบายเป็นผลจากความขัดแย้ง การต่อสู้ การเจรจาต่อรอง การประนีประนอมระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลท่มีบทบาทในขั้นตอนต่างๆของกระบวนการนโยบายบางครั้งอาจไม่มีความสมเหตุสมผลเนื่องจากการแทรกแซงทางฝ่ายการเมือง หรือการใช้ค่านิยมมาเป็นตัวกำหนด (www.siam_intelligence.com/public-policy-making สืบค้น 14 March 2016) ตัวแบบท่ใช้เป็นหลักในการศึกษาการกำหนดนโยบายสาธารณะประกอบด้วย ตัวแบบสถาบัน ตัวแบบกระบวนการ ตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป ตัวแบบชนชั้นนำ ตัวแบบกลุ่ม ตัวแบบเหตุผลตัวแบบทฤษฎีเกม

1.2.1 แนวคิดและทฤษฎีการนํานโยบายไปปฏิบัติ

พัฒนาการทางทฤษฎีของแนวคิดการจัดการภาครัฐ เป็นไปในรูปแบบของวงจรคือ การนำเสนอแนวคิด การนำไปใช้ ความตื่นต่นกับรูปแบบใหม่และการค้นพบแนวทางท่ดีท่ที่สุด ตามด้วยการเกิดผลท่มีได้ เป็นไปตามความคาดหวัง และในที่สุดเป็นการแก้ไขและพัฒนาต่อไปท่ทำให้แนวคิดการจัดการภาครัฐในเวลาต่อมาเปลี่ยนจุดเน้นไปสนใจ ปัญหาเฉพาะให้มีความสำคัญกับวัฒนธรรมและศึกษาลงลึก ในรายละเอียดภายในองคฺ์การมากขึ้น

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด ของกระบวนการนโยบายเนื่องจากมีผลต่อความสำเร็จของนโยบายอย่างมาก ผู้วิจัยจึงนำเสนอการทบทวนวรรณกรรมโดยเริ่มต้นจาก

1.2.1.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า “องค์กร บุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่เกี่ยวข้องสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่ไหนเพียงใด” หรือกล่าวอีกในหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของ “ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมด สามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้” โดยได้สรุปว่า การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาวิธีการ และแนวทางเพื่อปรับปรุง นโยบายแผนงาน และการปฏิบัติงาน ในโครงการให้ดีขึ้น เนื้อหาสาระของการศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเน้นการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือสภาพความเป็นจริง ที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการของ การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation Processes) เพื่อที่จะศึกษาบทเรียนพัฒนาแนวทางและสร้างกลยุทธ์เพื่อที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จและยังหมายถึงกระบวนการทำงานทางปฏิสัมพันธ์ เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายก็ได้ ในส่วนของเพรสแมนและวิลดาฟสกีให้ความหมายว่า หมายถึง การผลิตผลลัพธ์ออกมาทำให้สำเร็จ นอกจากความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปิยนุช เงินคล้าย ยังอธิบายความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติของ มิลบริย์ แมคลาฟลิน ว่าหมายถึงกระบวนการขององค์กรที่ ต่อเนื่องและพลวัต ซึ่งได้รับการปรุงแต่ง และหล่อหลอมโดยปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ของนโยบายกับสภาพขององค์กรที่รับผิดชอบ ในการดำเนินการ ให้สำเร็จลุล่วง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายนโยบาย โดยพยายามปรับเปลี่ยนประนีประนอมระหว่างเป้าหมาย และกลยุทธ์ที่กำหนดไว้กับข้อจำกัด เงื่อนไข และสภาพแท้จริงของหน่วยปฏิบัติและการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกิดจากกฎหมาย การตัดสินใจพิพากษาอรรถคดีคำสั่งของฝ่ายบริหาร การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายความว่า รวมถึงการดำเนินการโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ในภาครัฐ หรือภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กระทำก่อนหน้านั้นแล้ว

วรเดช จันทรศร (2550, หน้า 154) ยูยีน บาร์ แดช (Eugene Bardach, 2001, หน้า 24 A practical Guide for Policy Analysis: The Eightfold Path to More Effectiveness Problem Solving 4th edition)

1.2.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การดำเนินการใด ๆ ไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชนล้วนแต่มีปัญหาและอุปสรรคทั้งสิ้น ผู้วิจัยจึงทบทวนปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติเรียงตามลำดับดังนี้

ความล้มเหลวของนโยบาย (policy failure) ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามโดยเฉพาะอย่างยิ่งความล้มเหลวในนโยบายด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับนักทฤษฎีนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งในความเป็นจริง จะเกี่ยวข้องกับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่าในการที่จะแสวงหาแนวทางเพื่อความสำเร็จของนโยบาย (Younis & Davidson, 1990, หน้า 3)

จากการศึกษาของ Mountjoy and O'Toole (อ้างถึงใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2552, หน้า 478) พบว่ามีปัจจัย 2 ประการที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติและแนวทางการปฏิบัติที่ระบุอย่างเฉพาะเจาะจงและพบว่าการเปลี่ยนแปลงงานกิจวัตรขององค์การเป็นงานที่มีต้นทุนที่แพงและหน่วยงานนั้นจะต้องได้รับทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินงานในขณะที่เดียวกันหน่วยงานจะต้องได้รับแนวทางในการปฏิบัติใหม่ที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่มีความสำคัญมาก มิฉะนั้น จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จและชัดเจน

หลักการสำคัญที่จะป้องกันมิให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบกับปัญหาและอุปสรรค จนกระทั่งนำไปสู่ความล้มเหลวได้แก่

ประการแรก ถ้ามีทรัพยากรใหม่แต่แนวทางการปฏิบัติคลุมเครือ จะต้องจัดการเรื่องการตีความนโยบายให้ชัดเจนและทักษะในการจัดการตีความจะต้องสอดคล้องกับผู้กำหนดนโยบาย

ประการที่สอง ถ้ามีทรัพยากรเพียงพอและมีแนวทางการปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน เป้าประสงค์ส่วนบุคคลภายในองค์การจะมีความสำคัญน้อยลงและการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีทิศทางที่สอดคล้องกันกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายสูง

ประการสุดท้าย ถ้าไม่มีทรัพยากรเพียงพอและแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจนสถานการณ์เช่นนี้ จำเป็นจะต้องสร้างกิจกรรมให้ผู้ปฏิบัติได้เกิดความสนใจที่จะปฏิบัติเพื่อสร้างพลังแห่งความมุ่งมั่นในการปฏิบัติให้เกิดขึ้นมากพอที่จะเอาชนะอุปสรรคในเรื่องการขาดแคลนทรัพยากรและแนวทางการปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน

จากการศึกษาของ Dunsire (อ้างถึงใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2552, หน้า 479-48) สรุปว่า ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจเกิดจาก

ประการแรก การเลือกกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม

ประการที่สอง กลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่เหมาะสม แต่การเลือกหน่วยปฏิบัติและกลไกในการปฏิบัติไม่เหมาะสม

ประการที่สาม ถึงแม้ว่าสิ่งที่กล่าวมาแล้วจะมีความเหมาะสมทั้งหมด แต่การเลือกเครื่องมือและวิธีการปฏิบัติไม่เหมาะสม ก็จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร, 2551 , หน้า 535 – 553) ได้นำเสนอผลงานแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้เนื้อหาสาระและขอบข่ายของการศึกษาดังกล่าว มุ่งเน้นและครอบคลุมถึงการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

2. การประเมินหรือการพิจารณาตัดสินระดับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ควรพิจารณาจากผลการปฏิบัติในระยะสั้นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายเพียงใดและ ถ้าเป็นไปได้ก็จะต้องดูถึงผลกระทบของนโยบายนั้นในระยะยาวขึ้นว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้เพียงใดรวมถึงการวัดระดับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องและระดับของความ

ขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อื่นๆ การประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถทำได้ในระหว่างที่นโยบายนั้นยังอยู่ในกระบวนการของการนำไปปฏิบัติในลักษณะของการประเมินเพื่อหาทางแก้ปัญหามากกว่าการประเมินเพื่อให้รู้ผลทั้งหมดของนโยบายแผนงานหรือโครงการซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาที่มากกว่าข้อมูลทางด้านผลกระทบจะมีพร้อม

3. บทบาทของฝ่ายการเมืองมีความสำคัญมากในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายใดที่ได้รับความเห็นชอบดูแลเอาใจใส่ติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากฝ่ายการเมืองหน่วยราชการต่าง ๆ ก็จะทำให้ความสนใจและให้ลำดับความสำคัญในการนำไปปฏิบัติมากเป็นพิเศษ ซึ่งจะมีผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีโอกาสประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

4. การเป็นผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักของระบบราชการซึ่งในที่นี้หมายถึงหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐโดยทั่วไปทุกหน่วยราชการมักจะหวงแหนนโยบายหรือโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบ จะไม่ยอมให้หน่วยราชการอื่นมาช่วงชิงเอาไป และจะพยายามขยายขอบเขตแห่งภารกิจหรืออำนาจของตนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นตามโอกาสและสถานการณ์ที่อำนวยให้ ยิ่งไปกว่านั้นระบบราชการมักมีแนวโน้มที่จะเลือกนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติแต่เฉพาะนโยบายที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเองความร่วมมือของระบบราชการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. นอกเหนือจากระบบราชการแล้วข้าราชการในฐานะบุคคลที่ถือได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลอย่างมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติความเกี่ยวข้องและความสำคัญของข้าราชการในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับหรือฐานะของข้าราชการซึ่งได้แก่ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานผู้บริหารโครงการตลอดจนผู้ให้บริการตามโครงการหรือข้าราชการในระดับล่าง

6. ผู้รับบริการหรือผู้ได้รับผลจากนโยบายจะมีทั้งในแง่ของบุคคลและในฐานะกลุ่มในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติผู้รับบริการหรือผู้ได้รับประโยชน์จะเป็นผู้ที่ติดต่อกับข้าราชการในระดับล่างโดยตรงบทบาทของผู้รับบริการหรือผู้ได้รับผลประโยชน์หากมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มจะมีความสำคัญและส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมาก

7. บทบาทขององค์การและผู้เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทต่าง ๆ ของนโยบาย

8. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค แบ่งย่อยออกได้เป็นสองขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรกได้แก่ขั้นตอนของการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปของแผนงานหรือโครงการแล้วแต่กรณี ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นยอมรับแนวทางแผนงานโครงการหรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป

9. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค แบ่งย่อยออกได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นการระดมพลัง เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในสองกิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนในนโยบายจากท้องถิ่นนั้น

10. ตอนที่สองเป็นขั้นการปฏิบัติซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้มีการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติจริง ขั้นตอนที่สาม ได้แก่ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความ

ต่อเนื่องครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้โยบายนั้นถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติกล่าวอีกนัยหนึ่งขั้นตอนนี้เป็นการทำงานทำให้โยบายนั้นได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

11. ปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นปัญหาหลักด้านหนึ่งของการนำโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยต่าง ๆ หลายปัจจัยนับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากรปัจจัยทางด้านเงินทุนปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในโยบายนั้น

12. ความสำเร็จของการนำโยบายไปปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมซึ่งหมายถึงความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของโยบายแผนงาน หรือโครงการ ปัญหาในด้านการควบคุมจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ (1) ความสามารถของหน่วยที่รับผิดชอบในการแปลงโยบาย (2) ความชัดเจนของกิจกรรม แผนงาน และโครงการที่ถูกแปลงมาจากนโยบายและ (3) ความสามารถในการกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานรวมหรือสอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการ

13. ปัญหาของการนำโยบายไปปฏิบัติจะมีสูงขึ้นเป็นอย่างมาก ถ้าสมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบายนั้น

14. ปัญหาในการนำโยบายไปปฏิบัติซึ่งเกิดจากเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์การที่รับผิดชอบในการนำโยบายไปปฏิบัติกับองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยย่อย ๆ หลาย ๆ ประการนับตั้งแต่ (1) ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมโยบายดังกล่าว (2) ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือพึ่งพา หรือทำความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ และ (3) ระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

15. ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์การหรือบุคคลที่สำคัญเป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ถ้าองค์การหรือบุคคลสำคัญซึ่งได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงตลอดจนสื่อมวลชนเป็นอาทิ ไม่ให้ความสนับสนุนทั้งในแง่ของทางการเงินทุนงบประมาณตลอดจนสร้างอุปสรรคในแง่ของการต่อต้านเตะถ่วงหรือคัดค้านโยบายนั้น ๆ

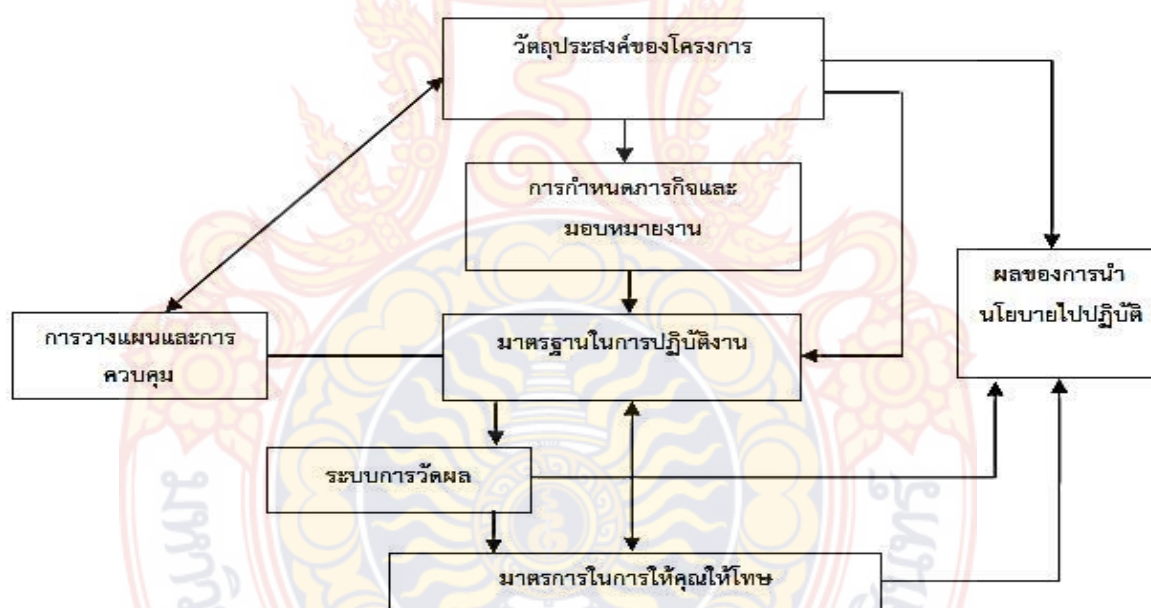
กล่าวโดยสรุป การนำโยบายไปปฏิบัติเป็นกิจกรรมเชิงบูรณาการที่ต้องอาศัยการบูรณาการ การปฏิบัติและจิตสำนึกพร้อมกันจึงจะสามารถก่อให้เกิดประสิทธิผล

1.3 ตัวแบบการนำนโยบายปฏิบัติ

ตัวแบบเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทบทวนตัวแบบการนำนโยบาย
 วรเดช จันทรศร (2551, หน้า 535-553) ได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ทางด้านไป
 ปฏิบัติดังต่อไปนี้ การนำนโยบายไปปฏิบัติและนำเสนอตัวแบบที่เกิดจากการพัฒนาไว้ดังนี้ คือ

1. ตัวแบบยึดหลักเหตุผล (Rational model)

ตัวแบบที่มุ่งเน้นสร้างประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุม โดยตัวแบบยึดฐานคติ
 (Assumption) ว่านโยบายหรือโครงการที่ประสบผลสำเร็จได้ มีปัจจัยหรือ นโยบายจากโครงการนั้น มีการ
 กำหนดวัตถุประสงค์หรือภารกิจที่ชัดเจนเพียงใด มีการ มอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้
 หน่วยงานย่อย ๆ ขององค์กรมี ระบบวัดผลการปฏิบัติงานและจัดระบบให้คุณให้โทษแก่ผู้ปฏิบัติงานหรือไม่
 การมีวัตถุประสงค์ชัดเจนย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจเป้าหมายชัดเจน ทำให้มีการประสานงานดี การมอบหมาย
 งานทำให้กำหนดมาตรฐานงานได้ง่าย การมีมาตรฐานการทำงานทำให้ เกิดระบบประเมินผลที่สมบูรณ์และมี
 ประสิทธิภาพซึ่งทำให้ง่ายต่อการควบคุม ตรวจสอบของผู้บริหาร มาตรฐานงานที่ชัดเจนจะทำให้ระบบการ
 ให้คุณให้โทษมีความ เป็นธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย แสดงได้ดังภาพที่ 2.1 ดังนี้

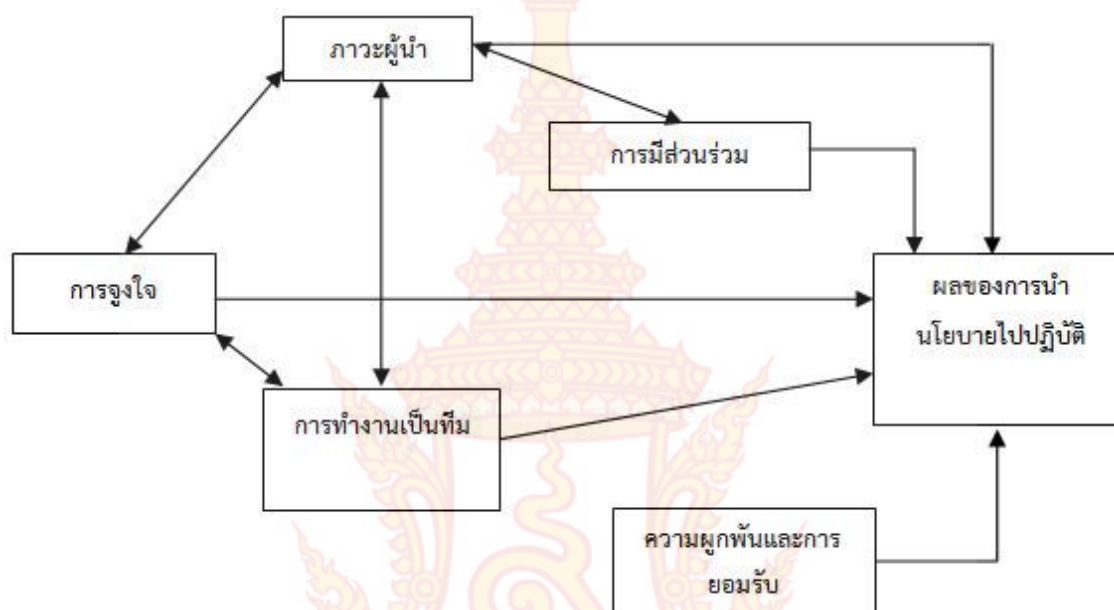
ภาพที่ 2.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวยึดแบบยึดหลักเหตุผล

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551

2. แบบการพัฒนาองค์กร (Organization Development model)

ตัวแบบที่มุ่งเน้นเรื่องการมีส่วนร่วม การสร้างความผูกพันและการยอมรับการมีส่วนร่วมจะทำให้
 เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายหรือโครงการ ไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ จึงเป็น
 เรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิกในองค์กรมีส่วน
 ร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่า การมุ่งการใช้การควบคุม หรือใช้อำนาจทาง

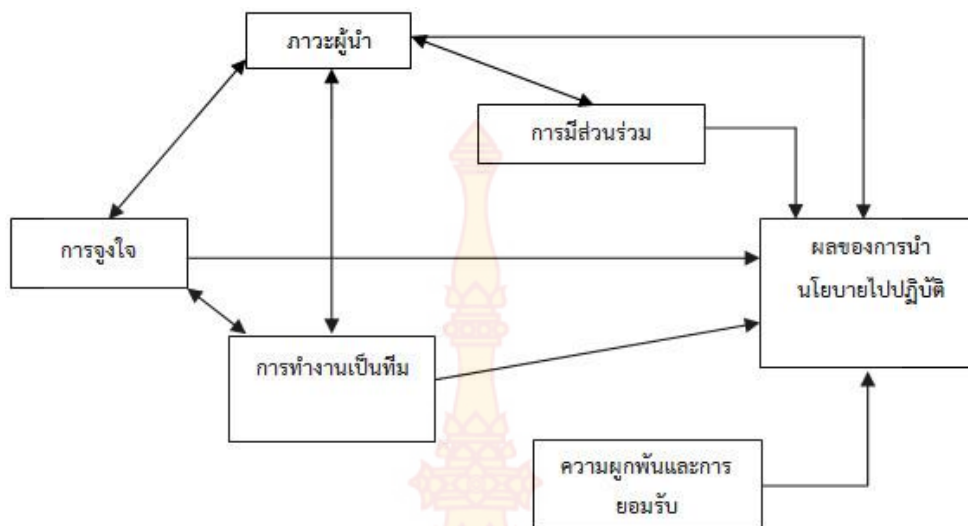
รูปนัยของผู้บังคับบัญชาทั้งนี้การทำให้ผู้ปฏิบัติตระหนักในความสำเร็จของโครงการและเห็นความสำเร็จของโครงการ ก็คือ ความสำเร็จของผู้ปฏิบัติและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจึงน่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่ากลยุทธ์อื่น ๆ กล่าว อีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของกระบวนการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบายโดยถือว่านโยบายเหล่านี้มาจากตัวผู้ปฏิบัติเองโดยตรง แสดงให้เห็นได้ดังภาพที่ 2.2 ดังนี้

ภาพที่ 2.2 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบการพัฒนาองค์การ
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551.

3. แบบการพัฒนาองค์การ (Organization Development model)

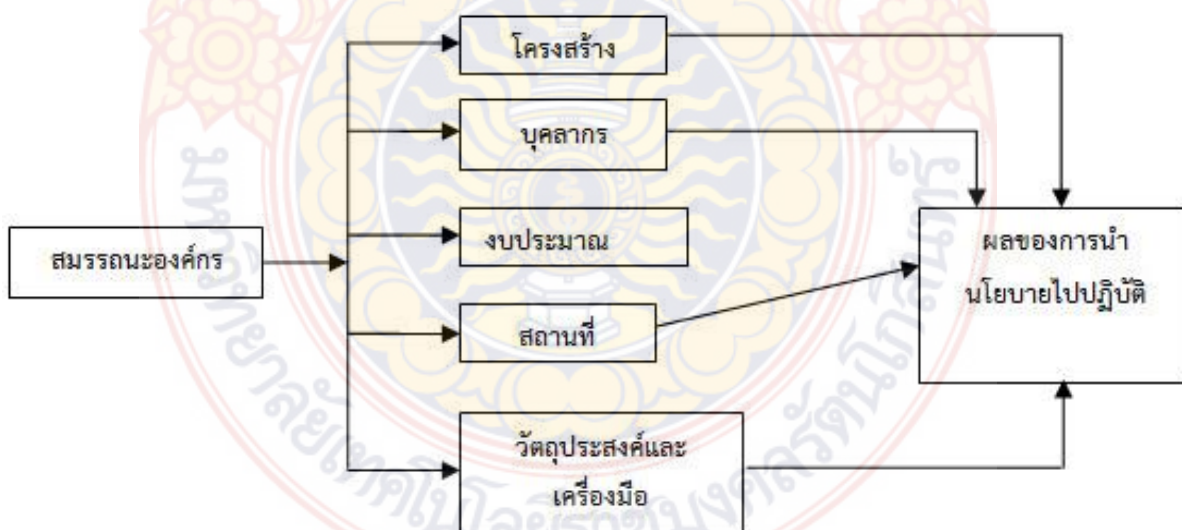
ตัวแบบที่มุ่งเน้นเรื่องการมีส่วนร่วม การสร้างความผูกพันและการยอมรับการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการดำเนินงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายหรือโครงการ ไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ จึงเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่า การมุ่งการใช้การควบคุม หรือใช้อำนาจทางรูปนัยของผู้บังคับบัญชาทั้งนี้การทำให้ผู้ปฏิบัติตระหนักในความสำเร็จของโครงการและเห็นความสำเร็จของโครงการ ก็คือ ความสำเร็จของผู้ปฏิบัติและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจึงน่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่ากลยุทธ์อื่น ๆ กล่าว อีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นเรื่องของกระบวนการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบายโดยถือว่านโยบายเหล่านี้มาจากตัวผู้ปฏิบัติเองโดยตรง แสดงให้เห็นได้ดังภาพที่ 2.3 ดังนี้

ภาพที่ 2.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบการพัฒนาองค์กร
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551.

4. ตัวแบบการจัดการ (Management Model)

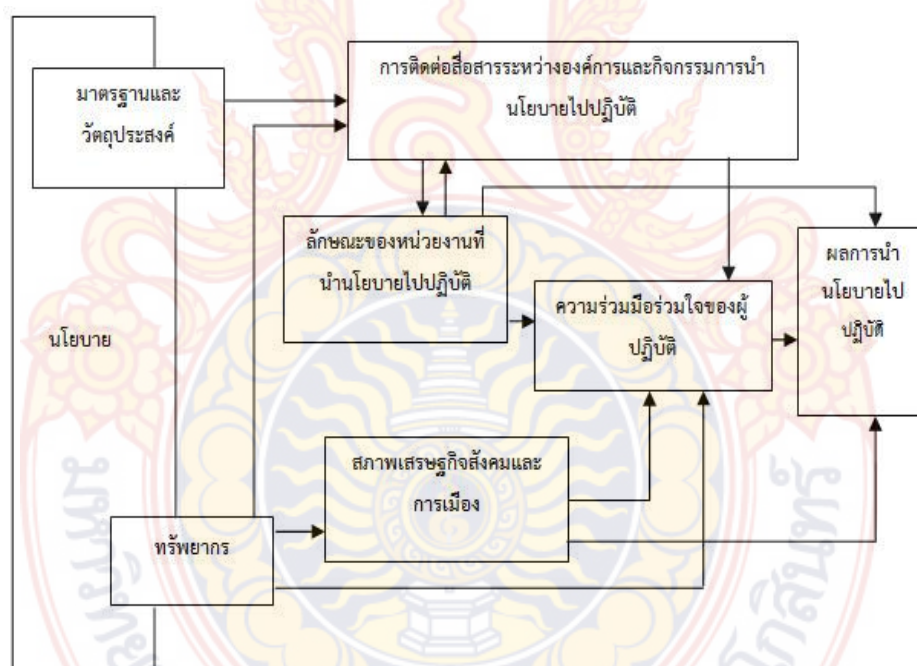
ตัวแบบที่มุ่งเน้นไปที่สมรรถนะขององค์กร เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายหรือโครงการไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายหรือโครงการไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใดในลักษณะนั้นนโยบาย หรือโครงการจะประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยโครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการบริหารและเทคนิคอย่างเพียงพอ แสดงให้เห็นได้ดังภาพที่ 2.4 ดังนี้

ภาพที่ 2.4 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบการจัดการ
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551.

5. ตัวแบบและแนวคิดของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบและแนวความคิดของ Van Meter and Van Horn ที่ได้ร่วมกันเขียนบทความขึ้นมาเรื่อง "The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และได้เสนอตัวแบบที่เรียกว่า A Model of the Policy Implementation Process ตัวแบบนี้ เชื่อว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยซึ่งประกอบไปด้วย 6 ปัจจัยหลัก คือ วัตถุประสงค์ของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะต้องแยกให้ชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นส่วนขยายของเป้าหมายรวมของนโยบายให้ชัดเจน และง่ายขึ้นต่อความเข้าใจ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสำเร็จ หรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องมี การระบุทรัพยากรที่จำเป็นต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ และงบประมาณที่คล่องตัว การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องตรงกันถูกต้องรวดเร็ว ต่อเนื่องและไม่ปิดบังข่าวสารซึ่งกันและกัน ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสุดท้ายคือปัจจัยด้านความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ (ดูภาพ 2.5 ประกอบ)

ภาพที่ 2.5 ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Van Meter and Van Horn ที่มา: The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework,”by Van Meter and C.E.Van Hom,1975,Administration and Society,6 (4)

6. ตัวแบบและแนวความคิดของ Mazmanian and Sabatier (1983)

การศึกษานโยบายแบบ Top-down กล่าวคือ เป็นการเน้นการกำหนดนโยบายและ ควบคุม นโยบายจากผู้กำหนดนโยบาย ตัวแบบนี้เชื่อว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับปัจจัยซึ่ง ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก คือ ความสามารถของนโยบายในการแก้ปัญหา ปัจจัยโครงสร้างตัวบทของ นโยบาย และปัจจัยที่ไม่ใช่เงื่อนไขของนโยบาย ส่วนผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จหรือล้มเหลว ขึ้นอยู่กับ 5 ปัจจัยคือ ผลผลิตของนโยบาย การยอมรับปฏิบัติตามนโยบาย ผลกระทบของนโยบายที่เกิดขึ้นจริง การรับทราบถึงผลกระทบของนโยบาย และการทบทวนเปลี่ยนแปลงในตัวบทนโยบาย ดังแสดงในภาพ 2.6

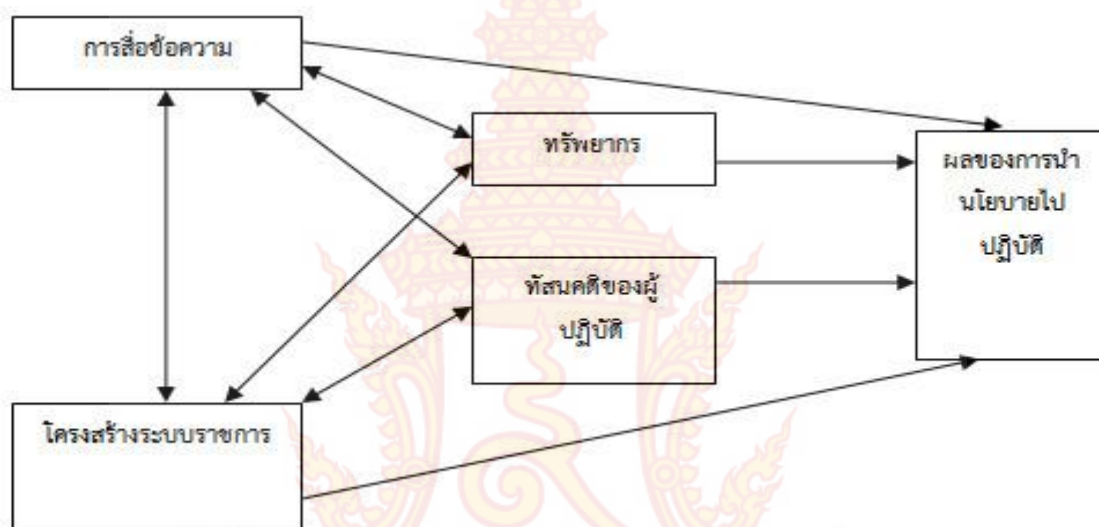
ภาพที่ 2.6 ตัวแบบของ การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Mazmanian and Sabatier

ที่มา : Implementation and Public Policy , by D.A. Mazmanian and P.A.Sabatier ,1983.

Glenview,IL:Scott,Foreman and Company

7. ตัวแบบและแนวความคิดของ Edward (1980)

ตัวแบบและแนวความคิดของ Edward ที่ได้เขียนลงในหนังสือชื่อ Implementing Public Policy ตัวแบบนี้เชื่อว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับ ปัจจัยซึ่งประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลักคือ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับฝ่ายต่าง ๆ ว่ามีความถูกต้องชัดเจน และตรงกับความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทรัพยากร ประกอบด้วยจำนวนเจ้าหน้าที่ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ ข้อมูลข่าวสาร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทศนคติของผู้ปฏิบัติ และโครงสร้างขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (ดูภาพ 2.7 ประกอบ)

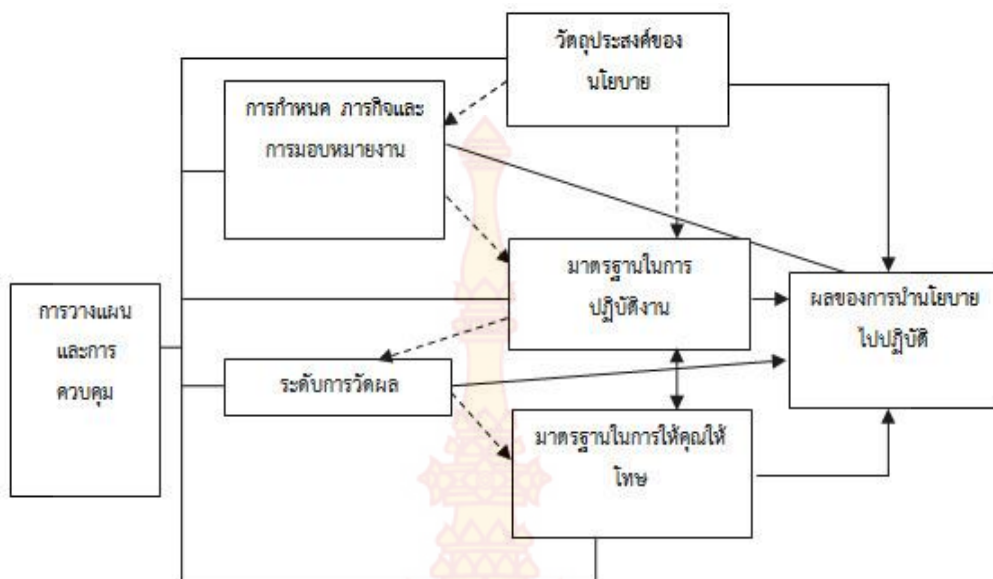

ภาพที่ 2.7 ตัวแบบของ การนำนโยบายไปปฏิบัติตามแนวคิดของ Edward

ที่มา : Implementation and Public Policy, by G.C. Edwards, 1980, Washington. DC : Congressional Quarterly Press.)

วเรช จันทรศร (2552; หน้า 135) ได้แยกประเด็นความสนใจในการศึกษา ออกไปอย่างกว้าง ๆ เป็น 6 แนวทาง หรือ 6 ตัวแบบด้วยกันคือ

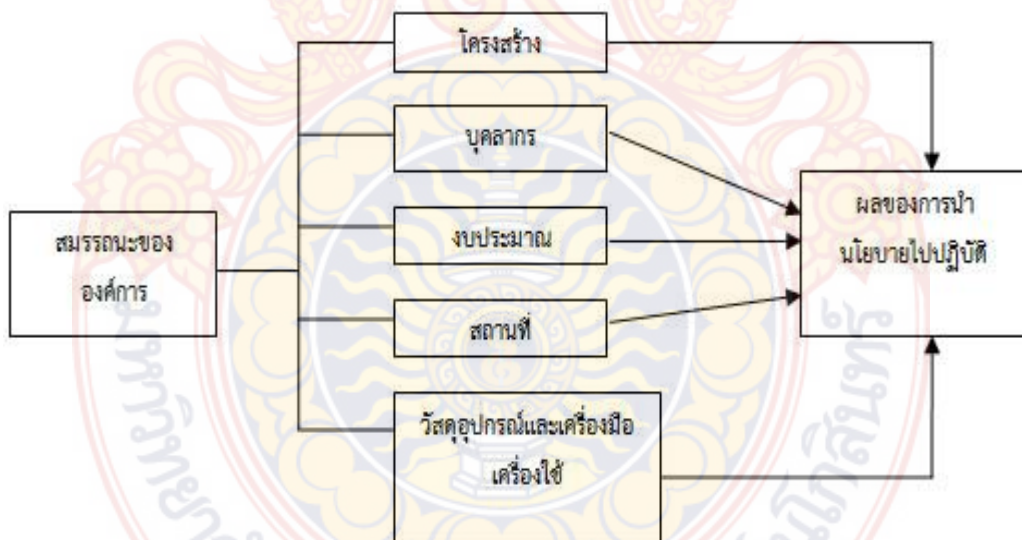
ตัวแบบแรก ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (rational model) เป็นการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เน้นการสร้างประสิทธิภาพของการวางแผน และการควบคุม ตัวแบบนี้เชื่อว่า ประสิทธิภาพผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ชัดเจน มีการกำหนดภารกิจ และการมอบหมาย งานมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานระบบการวัดผลตลอดจนมาตรการในการให้คุณให้โทษ

ภาพที่ 2.8 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร : ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (rational model)

ที่มา : การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ, วรเดช จันทรศร, 2552

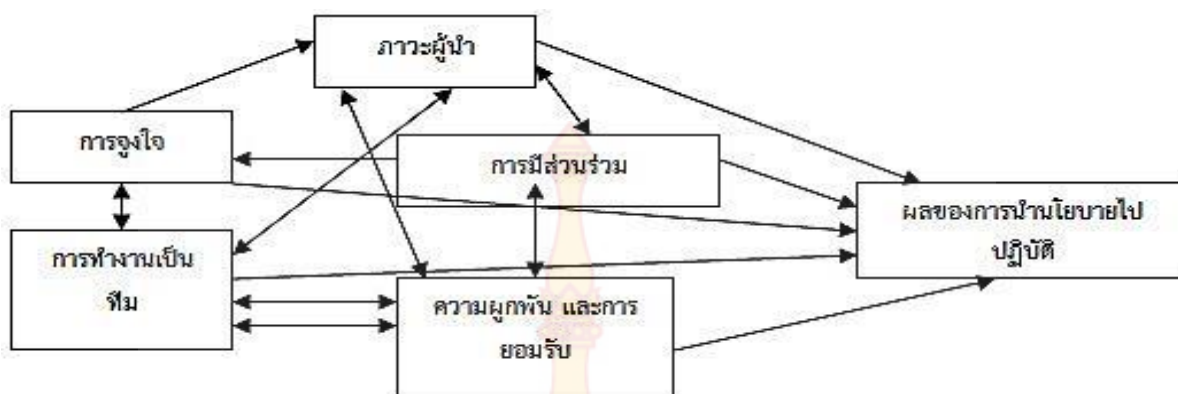
ตัวแบบที่สอง ตัวแบบทางการจัดการ (management model)

ภาพที่ 2.9 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร : ตัวแบบตัวแบบทางการจัดการ (management model)

ที่มา : การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ, วรเดช จันทรศร, 2552

ตัวแบบที่สาม ตัวแบบทางการพัฒนาองค์การ (organization development model) มุ่งเน้นสนองความต้องการทางจิตวิทยาของสังคมมนุษย์ โดยเชื่อว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านการจูงใจ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม ตลอดจนการสร้างความผูกพัน

ภาพที่ 2.10 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร : ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร
(Organization development model)

ที่มา : การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ, วรเดช จันทรศร, 2551

ตัวแบบที่สี่ ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ (bureaucratic processes model)

ตัวแบบนี้เชื่อว่าอำนาจขององค์กรไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย แต่อำนาจที่แท้จริงจะอยู่กระจัดกระจายไปทั่วไปในองค์กรในแง่ที่ว่าทุกคนขององค์กรมีอำนาจในการใช้วิจรรย์ญาณของตนได้ดังนั้นตัวแบบนี้จึงเชื่อว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นขึ้นอยู่กับระดับความเข้าใจ สภาพความเป็นจริงในการให้บริการของผู้กำหนดนโยบายและระดับการยอมรับนโยบายเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติ

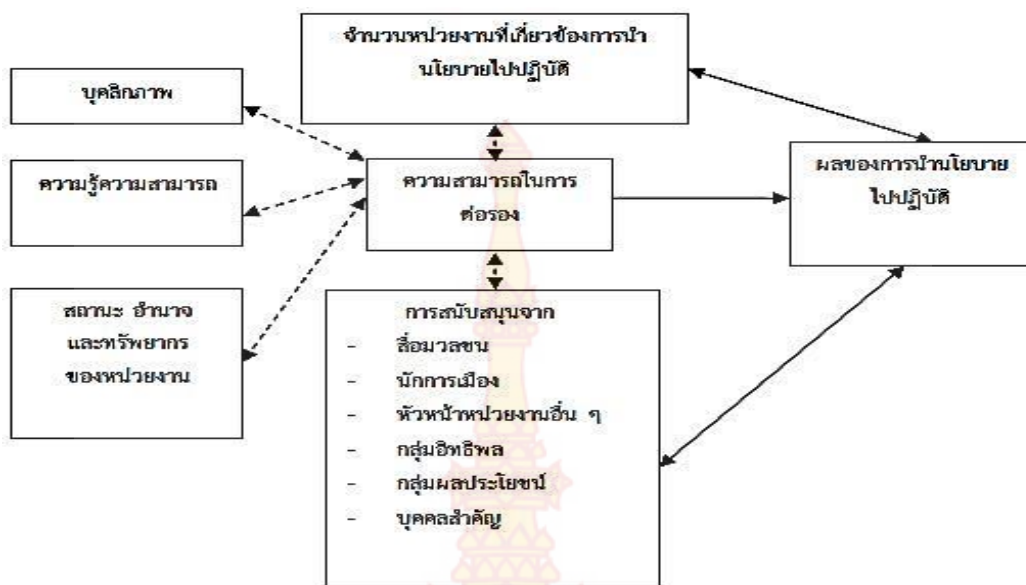

ภาพที่ 2.11 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร : ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ
(Bureaucratic processes model)

ที่มา : การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ, วรเดช จันทรศร, 2551

ตัวแบบที่ห้า ตัวแบบทางการเมือง (political model)

ตัวแบบนี้เชื่อว่าความสำเร็จ ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เกิดจากความสามารถของผู้เล่น (players) หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์กร กลุ่ม หรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กร ดังนั้นตัวแบบนี้เชื่อว่า ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับตัวแปรด้านจำนวน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสามารถในการต่อรอง ตลอดจนการสนับสนุนจากสื่อมวลชน นักการเมือง หัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ และบุคคลสำคัญ

ภาพที่ 2.12 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร : ตัวแบบทางการเมือง (political model) ที่มา : การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ, วรเดช จันทรศร, 2551

ตัวแบบที่หก ตัวแบบเชิงบูรณาการ

เป็นตัวแบบที่รวบรวมแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบมาไว้โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการนำนโยบายไป ปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 มิติด้วยกัน ได้แก่ มิติที่หนึ่ง เป็นการวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น มิติที่สอง เป็นการวัดถึงผลกระทบของนโยบาย และมิติที่สาม เป็นการวัดว่าผลของนโยบายนั้นสามารถส่งประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมได้หรือไม่ ส่วนตัวแปรอิสระที่นำมาพิจารณานั้นมาจาก 4 ปัจจัยด้วยกันคือ สมรรถนะขององค์กร ประสิทธิภาพในการวางแผน และการควบคุม ภาวะผู้นำ ความร่วมมือ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

ภาพที่ 2.13 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วรเดช จันทรศร : ตัวแบบเชิงบูรณาการ ที่มา : การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ, วรเดช จันทรศร, 2551

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นโยบาย เป็นสิ่งสำคัญของการบริหารและการดำเนินการ หน่วยงานไม่ว่าจะเป็นระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน ต่างก็มีความจำเป็นที่จะใช้นโยบายหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับการวางแผน การตัดสินใจและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ศุภชัย ยาวะประภาส (2538, หน้า 33 – 35) กล่าวถึงวงจรของนโยบายว่าประกอบไปด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการกำหนดนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย การระบุประเด็นปัญหา การเสนอทางเลือก การวิเคราะห์ทางเลือก การตัดสินใจทางเลือก และการประกาศใช้นโยบาย
2. ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ เริ่มต้นจากการแปลงข้อความนโยบายให้เป็นรูปธรรมต่อการปฏิบัติการ การเตรียมการวางแผน การจัดเตรียมทรัพยากร ซึ่งรวมทั้งทรัพยากร คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดองค์กร เพื่อรองรับการปฏิบัติตามนโยบาย
3. ขั้นการประเมินผลนโยบาย ซึ่งรวมถึง การควบคุม การกำกับ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินการดำเนินงานตามนโยบาย ซึ่งอาจนำไปสู่การยกเลิกหรือปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน และผลจากการประเมินนี้จะนำไปเป็นข้อมูลย้อนกลับไปสู่ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย

2.2.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มีนักวิชาการหลายท่านได้นิยามความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้อย่างหลากหลาย ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมและสรุปแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากตำราวิชาการทั้งของไทยและของต่างประเทศ โดยได้แบ่งกลุ่มในการอธิบายความหมายออกเป็นประเด็นที่มีความใกล้เคียงกัน แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มแรกจะอธิบายไว้กว้าง ๆ ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงการกระทำหรือกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ความสำเร็จ หรือผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมีความหมายที่นักวิชาการส่วนใหญ่นิยมอธิบายไว้ในลักษณะคล้ายกัน ดังนี้

สมพร เฟื่องจันทร์ (2540, หน้า 157) ได้สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย และเป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้าถึงผลสุดท้ายที่ต้องการ

ณัฐธา วินิจนัยภาค (2554, หน้า 273) สรุปไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่อยู่ตรงกลางระหว่างขั้นตอนการกำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย ผู้มีหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสามารถดำเนินการได้โดยต้องมีการแปลงนโยบายให้เป็นแผน แผนงานโครงการ และกิจกรรมตามลำดับ

กลุ่มที่สองอธิบายความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะที่คล้ายกับกลุ่มแรกคือเป็นการกระทำที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ในกลุ่มนี้ได้กล่าวถึงรายละเอียดของสิ่งที่เรียกว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติมากขึ้นกล่าวคือความหมายในกลุ่มนี้จะอธิบายด้วยการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงการทำอะไร อย่างไรซึ่งนักวิชาการที่อธิบายความหมายไว้ในลักษณะนี้ได้แก่

Sabatier and Mazmanian (1983, หน้า 20-21) อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติคือการนำเอาการตัดสินใจนโยบายที่มักจะอยู่ในรูปของ กฎหมาย คำสั่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลไปปฏิบัติ ซึ่งประเด็นในการตัดสินใจนโยบายเหล่านั้นก็คือ การระบุประเด็นปัญหาการกำหนดวัตถุประสงค์ และการกำหนดการกำหนดโครงสร้างในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล้า ทองขาว (2548, หน้า 7-8) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงกระบวนการและการประสานกิจกรรมเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยมีการแสวงหาความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อค้นหาทริเจนและแนวทางที่ทำให้สามารถจัดการและประสานกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบายรวมทั้งสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสำเร็จของนโยบาย

มยุรี อนุมานราชธน (2549, หน้า 218) ได้สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นการแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ รวมถึงการวางแผนออกแบบ และดำเนินงานโครงการให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานของโครงการที่กำหนดไว้

จุมพล นิมมานิช (2554, หน้า 10) สรุปไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคลสมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและภาคเอกชน สภาพแวดล้อม สมรรถนะ และความร่วมมือของพนักงานภาครัฐภาคเอกชนที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

วรเดช จันทรศร (2551, หน้า 25-26) ได้อธิบายเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมไปถึงพฤติกรรมและการปฏิบัติปฏิสัมพันธ์ของบุคคล กลุ่มบุคคล สมรรถนะ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองรวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นและอาจมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กลุ่มที่สาม เป็นการนิยามความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ค่อนข้างแตกต่างจากสองกลุ่มแรกซึ่งนักวิชาการที่ได้อธิบายความหมายที่แตกต่างดังกล่าวคือ

Bardach (อ้างถึงใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2552, หน้า 403) ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าเป็นเกมส์ของกระบวนการทางการเมือง เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ และเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้น เป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2551, หน้า 7-8) สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ การนำนโยบายไปปฏิบัติจริงอาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่แน่นอนและควบคุมไม่ได้จำนวนมาก เช่น จำนวนหน่วยงาน ผลประโยชน์ ทรัพยากรการได้รับความสนับสนุนจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ หรือบางทีนโยบายอาจล้มเหลวมาตั้งแต่ขั้นการก่อรูปนโยบายก็ได้ ซึ่งความไม่แน่นอนนี้เกี่ยวข้องกับความเป็นการเมืองหรือมีการเมืองอยู่ในนั้น สังเกตได้จากความขัดแย้ง การแสวงหา

ความร่วมมือ การต่อรองและต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรจากนโยบายเป็นต้นจากการรวบรวมความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติดังตัวอย่างข้างต้นสามารถแบ่งเป็นประเด็นในการอธิบายความหมายได้เป็น 4 ประเด็นดังนี้

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติคือการนำเอาการตัดสินใจเชิงนโยบายที่อยู่ในรูปของกฎหมาย สิ่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลไปปฏิบัติโดยเนื้อหาของการตัดสินใจเหล่านั้นได้แก่การระบุเกี่ยวกับประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้างในการปฏิบัติ หรือระเบียบวิธีการต่าง ๆ ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ในตัวนโยบายก่อนที่จะมีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการบริหาร การกระทำ หรือดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบาย โดยสามารถสรุปการกระทำที่ถือว่าเป็นการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เป็น 2 ประเด็นได้แก่ ประเด็นแรก การแสวงหาความรู้ความเข้าใจ หรือคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่ม สมรรถนะและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบายเพื่อนำแนวทางความรู้ที่ได้ไปเป็นบทเรียนในการดำเนินการนโยบายให้ประสบผลสำเร็จ และ ประเด็นที่สอง การแปลงนโยบาย วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของนโยบายให้เป็นแผนงานโครงการและ กิจกรรม รวมถึงการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ การวางแผน ออกแบบ และดำเนินงานโครงการตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์โครงการซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่ Van Meter and Van Horn กล่าวถึงไว้อย่างกว้างๆว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมด ที่กระทำโดยรัฐหรือเอกชน ทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคลและกลุ่ม และสอดคล้องกับที่ Jone กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นชุดของกิจกรรมที่มีอิทธิพลต่อผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการของนโยบายทั้งหมด โดยขั้นตอนหรือกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ซึ่งสอดคล้องกับที่นักวิชาการบางท่านอาจอธิบายว่าเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการกำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย โดยกระบวนการดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยเมื่อนโยบายถูกกำหนดขึ้นมาโดยรัฐบาลแล้วนโยบายนั้นจะต้องถูกนำไปปฏิบัติ ลักษณะของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย และลักษณะของกิจกรรมต้องมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

4. การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ได้เป็นไปตามวิธีการที่ถูกกำหนดไว้อย่างมีเหตุผลดังที่อธิบายไว้ในประเด็นข้างต้นก็เป็นได้เนื่องจากการนำนโยบายไปปฏิบัติในบางครั้งก็อาจเป็นเกมของกระบวนการทางการเมือง โดยการนำนโยบายไปปฏิบัติจริงอาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่แน่นอนและควบคุมไม่ได้จำนวนมาก ซึ่งความไม่แน่นอนนี้เกี่ยวข้องกับความเป็นการเมืองหรือมีการเมืองอยู่ในนั้น สังเกตได้จากความขัดแย้ง การแสวงหาความร่วมมือ การต่อรองและการต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรจากนโยบายเป็นต้น

สรุปการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการที่อยู่ระหว่างการกำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ โดยเมื่อนโยบายถูกกำหนดขึ้นมาโดยรัฐบาลแล้วนโยบายนั้นจะต้องถูกนำไปปฏิบัติโดยการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงการนำเอาการตัดสินใจนโยบายที่มักจะอยู่ในรูปของ กฎหมาย คำสั่งของฝ่ายบริหารหรือคำพิพากษาของศาลไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นการดำ เนินการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อนำแนวทางความรู้ที่ได้ไปเป็นบทเรียนในการดำเนินการนโยบายให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ถูกกำหนดเอาไว้ล่วงหน้า โดยจะต้องมีการแปลงนโยบาย วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของนโยบายให้เป็นแผนงาน โครงการและกิจกรรม วางแผน ออกแบบ รวมถึงการจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ และดำเนินงานโครงการตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ของนโยบายแต่ในบางครั้งการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ไม่แน่นอนเช่นมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางการเมืองซึ่งยากที่จะควบคุม

2.1.2 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในส่วนเนื้อหาแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติตามลำดับมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 องค์ประกอบของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วย 4 องค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ (Smith, 1973, หน้า 202-205)

1) นโยบายในอุดมคติ (The Idealized Policy) เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดออกมาจากอุดมการณ์ของผู้กำหนดนโยบายอย่างมีแบบแผน เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ การโน้มน้าวของผู้กำหนดนโยบายประกอบด้วย 4 ประเด็นได้แก่ ประเด็นแรก นโยบายอย่างเป็นทางการ คือคำสั่งอย่างเป็นทางการจากการตัดสินใจที่อยู่ในรูปของกฎหมาย หรือโครงการที่รัฐบาลพยายามนำไปปฏิบัติ ประเด็นที่สอง ประเภทของนโยบาย ซึ่งมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับกรจำแนก ตัวอย่างเช่น นโยบายที่มุ่งเน้นขอบเขตเฉพาะด้านและนโยบายมุ่งเน้นสถาบัน นโยบายที่มุ่งเน้นเนื้อหาสาระและนโยบายมุ่งเน้นขั้นตอนการปฏิบัติ นโยบายที่มุ่งเน้นการกำกับควบคุมโดยรัฐและนโยบายมุ่งเน้นการกำกับควบคุมตนเอง นโยบายที่มุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์และนโยบายมุ่งเน้นการกระจายความเป็นธรรม เป็นต้น ประเด็นที่สาม แผนงานหรือโครงการ ประกอบด้วยลักษณะของแผน การดำเนินงานสามประการ ได้แก่ ประการแรกความเข้มข้นในการสนับสนุน คือระดับของความมุ่งมั่นตั้งใจของรัฐบาลที่จะดำเนินการตามนโยบายประการที่สองทรัพยากรของนโยบาย ต้องตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการในการดำเนินการตามนโยบาย และประการที่สามขอบเขตของนโยบาย อาจเป็นขอบเขตด้านเนื้อหาของนโยบาย หรือขอบเขตด้านพื้นที่ของนโยบายก็ได้ และประเด็นที่สี่คือ ภาพพจน์ของนโยบายผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายและผู้ดำเนินการตามนโยบายมีความสำคัญต่อภาพพจน์ของนโยบายมากที่สุด

2) กลุ่มเป้าหมายของนโยบาย คือผู้ที่ถูกกำหนดให้ต้องปรับตัวตามที่นโยบายได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นบุคคลในองค์กร หรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย ซึ่งอาจเป็นคนที่เปลี่ยนความต้องการของนโยบายด้วยหลายปัจจัย เช่น ระดับของสถาบันหรือองค์กรของกลุ่มเป้าหมาย ผู้นำของกลุ่มเป้าหมายที่

อาจคล้อยตามหรือต่อต้านนโยบายหรือไม่ให้ความสนใจในนโยบาย หรือ ประสิทธิภาพเกี่ยวกับนโยบายของกลุ่มเป้าหมายในครั้งก่อนคือ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายในอดีตซึ่งเคยมีประสบการณ์และตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลโดยที่พวกเขาอาจต่อต้านหรือ ไม่สนใจนโยบาย เป็นต้น

3) องค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ คือหน่วย งานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานหนึ่งในองค์การของรัฐบาล มี 3 ตัวแปรที่ใช้พิจารณาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้แก่ ตัวแปรแรก โครงสร้างการบริหารและบุคลากรเสถียรภาพของโครงสร้างและคุณสมบัติของบุคลากรผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผู้ที่จะเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของนโยบาย ตัวแปรที่สอง ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ และตัวแปรที่สาม แผนการดำเนินงานและสมรรถภาพ

4) ปัจจัยแวดล้อมของนโยบาย ปัจจัยสภาพ แวดล้อมภายนอกเป็นปัจจัยที่สามารถมีอิทธิพลหรือได้รับอิทธิพลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่สามารถเป็นข้อจำกัดการนำนโยบายไปปฏิบัติ การดำเนินงานของนโยบายอาจถูกควบคุมด้วยปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก

2.2.2 ขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการศึกษาขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมีความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกับองค์การและบุคคลหลายระดับ ตั้งแต่หน่วยงานระดับสูงที่ริเริ่มนโยบาย

ส่งนโยบายผ่านไปยังหน่วยงานระดับล่างที่นำนโยบายไปปฏิบัติตลอดจนกลุ่มเป้าหมายของนโยบาย(เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551, หน้า 46; วรเดช จันทรร, 2551, หน้า 32) มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไว้ 2 ขั้นตอนคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation) และ การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro Implementation)

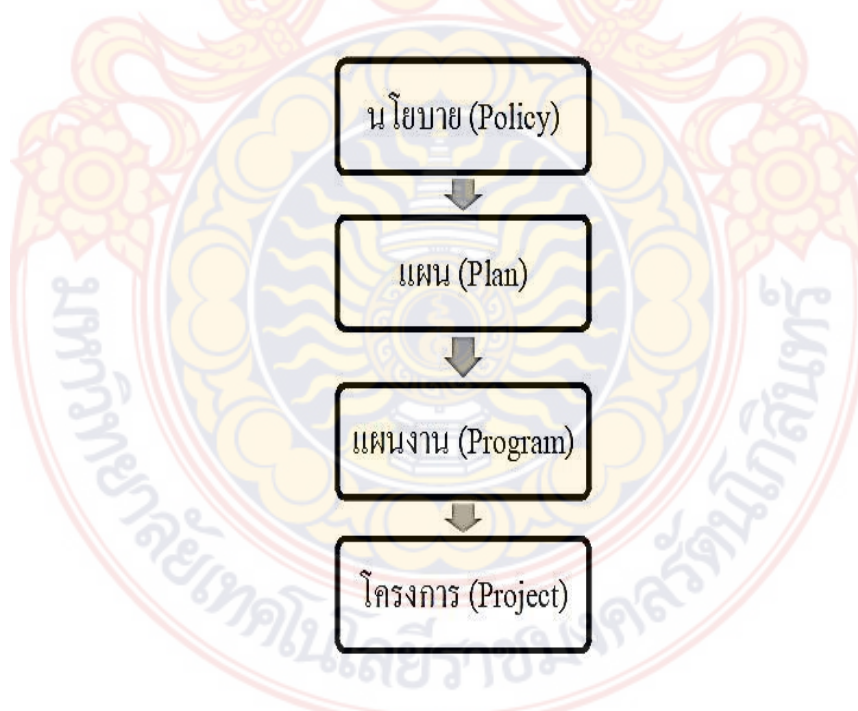

ภาพที่ 2.14 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติระดับมหภาค

ที่มา: วรเดช จันทรร, 2551, หน้า 34

1) กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่หน่วยงานระดับสูงทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและต้องทำให้หน่วยงานระดับล่างนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคจะครอบคลุมไปถึงระดับจุลภาคด้วย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลักคือขั้นตอนการแปลงนโยบาย และขั้นตอนการยอมรับนโยบาย (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 32) ดูภาพที่ 2.14

(1) ขั้นตอนการแปลงนโยบายในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เมื่อฝ่ายบริหารระดับชาติได้แก่รัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ขอบเขต วัตถุประสงค์ในลักษณะของกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือระเบียบข้อบังคับแล้วจะมีการจัดสรรทรัพยากร งบประมาณ พร้อมทั้งพิจารณาหน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับกระทรวงและกรมโดยส่วนกลางจะทำหน้าที่แปลงนโยบายนั้นออกมาในรูปของแผน แผนงาน และโครงการ เพื่อให้หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และ/หรือส่วนท้องถิ่นนำนโยบายไปปฏิบัติต่อ (มยุรี อนุমানราชธน, 2549, หน้า 227) โดยนโยบายจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนแผนงาน และโครงการ ซึ่ง จุมพล หนีมพานิช (2554, หน้า 247-248) ได้อธิบายถึงลักษณะของความสัมพันธ์ไว้ 2 ลักษณะได้แก่ ลักษณะแรกเป็นความสัมพันธ์แนวตั้งหรือแนวตั้ง มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ตามลำดับชั้น กล่าวคือ แสดงให้เห็นว่าอะไรคือส่วนหลักอะไรคือส่วนย่อย ระหว่างนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการตามลำดับ โดยที่นโยบายมาก่อนแผน หมายความว่าจำเป็นต้องมีนโยบายก่อนแล้วจึงจัดทำแผนเพื่อรับรองนโยบาย ในทำนองเดียวกัน แผนงานเป็นส่วนย่อยของแผนและโครงการเป็นส่วนย่อยของแผนงานตามลำดับ ดังภาพที่ 2.15

ภาพที่ 2.15 ความสัมพันธ์ในแนวตั้งระหว่างนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการ

ที่มา: จุมพล หนีมพานิช, 2554, หน้า 248.

ลักษณะที่สองความสัมพันธ์ในแนวนอนหรือแนวราบ ซึ่งมีแผนเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างนโยบายกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หลักจากแปลงนโยบายเป็นรูปธรรมแล้ว กล่าวคือจะต้องมีนโยบายก่อนแล้วจึงแปลงนโยบายซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมในรูปของแผนงาน และโครงการ หลังจากนั้นจึงนำนโยบายซึ่งแปลงเป็นรูปธรรมแล้วไปสู่การปฏิบัติ ดังภาพที่ 2.16

ภาพที่ 2.16 ความสัมพันธ์ในแนวนอนระหว่างนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการ

ที่มา: จุมพล หนีมพานิช, 2554, หน้า 249

โดยทั่วไปกระบวนการแปลงนโยบายให้เป็นแผนงาน โครงการมักจะประกอบไปด้วยกิจกรรมที่สำคัญเช่น การศึกษาวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระของนโยบายให้เข้าใจ การวิเคราะห์หาแผนงาน โครงการ มารองรับเพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดของแต่ละแผนงาน โครงการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของแต่ละแผนงาน โครงการ การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทาง การเมือง การเงิน การบริหาร และทางเทคนิคของแผนงานโครงการทั้งหมด และการสรุปผลการวิเคราะห์กระบวนการ เป็นขั้นตอนที่ต้องมีการระบุทางเลือกที่ดีที่สุดพร้อมทั้งรายละเอียดของการวิเคราะห์ เป็นต้น

(2) ขั้นตอนการยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ เมื่อหน่วยงานส่วนกลางได้ทำการแปลงนโยบาย ออกมาเป็น แนวทาง แผนงาน โครงการแล้วจะต้องทำให้หน่วยงานระดับล่าง ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับ ท้องถิ่น รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในภาคประชาชน เกิดการยอมรับ แล้วนำนโยบายไปปฏิบัติ (มยุรี อนุมาน ราชธน, 2549, หน้า 228;จุมพล หนีมพานิช, 2554, หน้า256; วรเดช จันทรร, 2551, หน้า 36)

2) กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค เริ่มต้นจากการที่หน่วยงานระดับล่างยอมรับ แนวทาง นโยบาย แผนงาน และโครงการมาจากหน่วยงานส่วนกลางแล้วนำไปปฏิบัติโดยการปรับเปลี่ยน แนวทางที่ได้รับมาจากส่วนกลางเหล่านั้นให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและ วิธีการปฏิบัติของหน่วยงานของตนโดยให้สอดคล้องกับนโยบายที่ส่วนกลางกำหนด (มยุรี อนุมานราชธน, 2549, หน้า 228) ในการดำเนินการตามนโยบายจะต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงเพื่อ นำไปสู่การประสานประโยชน์ระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการนั้นกับองค์การระดับล่างที่ทำหน้าที่ ปฏิบัติงานเรียกว่าการปรับตัวเข้าหากันและกัน (Mutual Adaption) และสิ่งสำคัญในขั้นตอนการนำ นโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคนั้นคือ การตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง Berman (1977อ้างถึงใน

วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 32) ได้จำแนกขั้นตอนของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับจุลภาคเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

(1) ขั้นระดมพลัง เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานระดับกลางหรือระดับท้องถิ่นจะดำเนินการในสองกิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบาย และการแสวงหาความสนับสนุน จากสมาชิกในหน่วยงาน บุคคลสำคัญ องค์กรอื่นในท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานระดับกลาง ส่วนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะมีความแตกต่างกันมากน้อยแค่นั้นขึ้นอยู่กับแสวงหาความสนับสนุนและรวมปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (จุมพล หนิมพานิช, 2554, หน้า 256; มยุรี อนุমানราชธน, 2549, หน้า 229; วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 36)

(2) ขั้นการปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติโดยตรงครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือโครงการที่ได้มีการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติจริง หมายรวมถึงพฤติกรรมที่ผู้ปฏิบัติทำการตัดสินใจหรือกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานประจำขึ้น หรือการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่เห็นว่าเหมาะสมเข้ามาใช้เพื่อทำให้เกิดการปฏิบัติงาน ซึ่งพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติในระดับกลางจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติในแต่ละบุคคล ลักษณะของการปฏิบัติจึงไม่อาจเป็นต้นฉบับเดียวกันได้ (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 39)

(3) ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนที่ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติงานในระดับล่างโดยเฉพาะในส่วนตัวของผู้บริหารในระดับท้องถิ่นที่จะต้องเป็นตัวนำในการชักจูงให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญของนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ในขั้นตอนนี้แนวทางของนโยบายจะถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติโดยผู้ปฏิบัติงานเต็มใจที่จะดำเนินงานในลักษณะของงานประจำ ในการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานตามนโยบาย ผู้บริหารต้องใช้แนวความคิด พัฒนาองค์การการสร้างแรงจูงใจ การมีส่วนร่วม การจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกผูกพันและยอมรับโครงการ (มยุรี อนุমানราชธน, 2549, หน้า 229; จุมพล หนิมพานิช, 2554, หน้า 308-309)

สรุปขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถแบ่งได้สองระดับ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย ระดับมหภาคแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนได้แก่ขั้นการแปลงนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและขั้นการถ่ายทอดนโยบายโดยจะต้องทำให้หน่วยงานระดับล่างรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติอื่น ๆ ยอมรับนโยบาย แผนงาน หรือแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ส่วนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคประกอบด้วย 3 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นระดมพลัง ขั้นการปฏิบัติและขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง

2.3 การวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้เกี่ยวข้องกับการศึกษาครอบคลุมทั้งกระบวนการ ปัจจัยและผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งในการที่จะพิจารณาว่าผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว จำเป็นต้องทราบวิธีการการวัดหรือการพิจารณาความสำเร็จหรือความล้มเหลวนั้น ซึ่งการหาว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่สร้างความสำเร็จ และปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถทำได้หลายวิธี (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 104)

จากตัวแบบของ Sabatier and Mazmanian (1980, หน้า 553-554) เสนอให้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยดูได้จากตัวแปรต่าง ๆ 5 ตัวแปร ได้แก่ ผลผลิตของนโยบายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมายยอมรับและปฏิบัติตามนโยบาย ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงของผลผลิตของนโยบาย ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้และการทบทวนหรือการปรับปรุงนโยบาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผลผลิตของนโยบายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy outputs of Implementing Agencies) เป็นขั้นตอนการแปรวัตถุประสงค์ของนโยบายให้เป็นวิธีการปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิธีการตัดสินใจ และการบังคับใช้มาตรการที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจซึ่งต้องใช้ความพยายามสูงมากในการสร้างการยอมรับและความร่วมมือจากข้าราชการที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะเกิดต่อต้านและนำไปสู่ความล่าช้าได้

2) กลุ่มเป้าหมายยอมรับปฏิบัติตามนโยบาย (Compliance with Policy Outputs by Target Groups) แม้ว่าโดยทั่วไปประชาชนจะแสดงตัวตนที่จะปฏิบัติตามนโยบายแต่จากผลการศึกษาในหลายๆ เรื่องแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมที่ยอมรับปฏิบัติตามจะเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลได้พิจารณาถึงผลได้ผลเสียที่ตนจะได้รับเมื่อปฏิบัติตาม ข้อนโยบายนั้นเป็นหลักการ ศึกษาดังกล่าวจึงเสนอแนะว่าหากต้องการให้เกิดการยอมรับปฏิบัติตามนโยบายจะต้องสืบหาผู้ที่ไม่ยอมรับปฏิบัติตาม และสามารถดำเนินการให้พวกเขาปฏิบัติตามอย่างได้ผล หรือจะต้องมีการลงโทษต่อผู้ไม่ปฏิบัติตาม หรืออาจจะต้องสร้างทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายให้กลายเป็นความชอบธรรมในการปฏิบัติตามนโยบาย หรือต้องลงทุนที่จะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติตามนโยบาย

3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงของผลผลิตของนโยบาย (Actual Impacts of Policy Outputs) ผลกระทบอย่างแท้จริงต่อหน่วยปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่อธิบายถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยพิจารณาจาก ผลผลิตของหน่วยปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย กลุ่มเป้าหมายพยายามยอมรับผลผลิตของนโยบาย ไม่มีการพลิกสถานการณ์อย่างรุนแรงต่อผลผลิตหรือผลกระทบที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อนโยบายหลัก และนโยบายได้รวมเอาทฤษฎีที่มีความเป็นเหตุเป็นผลเพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์ของนโยบายแม้ขั้นตอนนี้ จะเป็นการพิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างผลกระทบของนโยบายและวัตถุประสงค์ แต่ก็มีประเด็นที่ควรกล่าวถึงอีกสองประการ คือการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้ หากเกิดการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคม หรือเทคโนโลยี และการจัดประเภทของผลกระทบของนโยบายอาจจะวัดการเปลี่ยนแปลงได้ในระยะยาว หากมีผลประโยชน์ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง

4) ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ (Perceived Impacts of Policy Outputs) คือผลกระทบที่อาศัยค่านิยมของผู้รับรู้ เป็นตัวชี้วัดโดยทั่วไปแล้วเรามักจะทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ และการประเมินผลกระทบของนโยบายจะเกี่ยวข้องกันนักบริหารและนักวิเคราะห์จะให้ความสนใจต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงของนโยบาย ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่วัดได้ยากยิ่งไปกว่านั้นสิ่งที่ได้จากการประเมินผลโดยฝ่ายการเมืองมักจะเป็นผลกระทบในแง่ของการรับรู้ของประชาชน และผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ในระบบย่อยของนโยบาย ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ดังกล่าวจึงอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายได้ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ และการประเมินผลกระทบของนโยบายมีความเกี่ยวข้องกัน ยิ่งไปกว่านั้นหากยอมรับว่าเกิดความไม่สอดคล้องเชิงทฤษฎี ผู้ปฏิบัติไม่ยอมรับผลกระทบที่ตนเองรับรู้ จะเกิดการมองว่าผลกระทบดังกล่าวไม่สอดคล้องกับนโยบาย หรือมองว่านโยบายนั้นไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายได้

5) การทบทวนหรือการปรับปรุงนโยบาย (Major Revision in Statute) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการปรับปรุงนโยบายอาจเกิดขึ้นหลายครั้งในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติส่วนขนาดและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ผลกระทบที่สามารถรับรู้จากการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงลำดับความสำคัญของนโยบายที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรในการแข่งขันของฝ่ายการเมืองและกลุ่มต่าง ๆ และการเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง อำนาจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและคัดค้าน (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 162)

กล้า ทองขาว (2534, หน้า 53-54) กล่าวถึงการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า มักมุ่งวัดจากการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานหรือองค์การภาครัฐนำไปปฏิบัติ โดยทั่วไปจะวัดความสำเร็จใน 4 ลักษณะคือ 1) ระดับหรือร้อยละของการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ในเวลาที่กำหนดพิจารณาจาก ผลผลิตของนโยบาย 2) การนำไปใช้ประโยชน์โดยตรงของประชาชน กลุ่มเป้าหมายพิจารณาจากผลลัพธ์ ของนโยบาย 3) ความต่อเนื่องของการปฏิบัติภายหลังโครงการสิ้นสุดพิจารณาจากความต่อเนื่องของกิจกรรมในลักษณะงานประจำ และ 4) การนำวิธีการดำเนินงานจากโครงการไปใช้ พิจารณาจากความเห็นต่อการนำวิธีการเดิมไปใช้ครั้งต่อไป

นอกจากนั้น วรเดช จันทรศร (2551, หน้า 104-109) ได้ทำการศึกษาผลงานของ Bardach ที่เสนอว่าการวัดความล้มเหลวของนโยบายสามารถมองได้ สามมิติด้วยกันคือ ความไม่สามารถ ในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความล่าช้าการใช้งบประมาณในการดำเนินงานที่เกินกำหนด และเสนอแนวคิดของ Ingram and Man ที่ศึกษาว่าทำไมบางนโยบายจึงประสบความสำเร็จในขณะที่บางนโยบายต้องล้มเหลว เขาได้เสนอแนวคิดในการวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าสามารถวัดจากผล รวมของ 3 มิติได้แก่

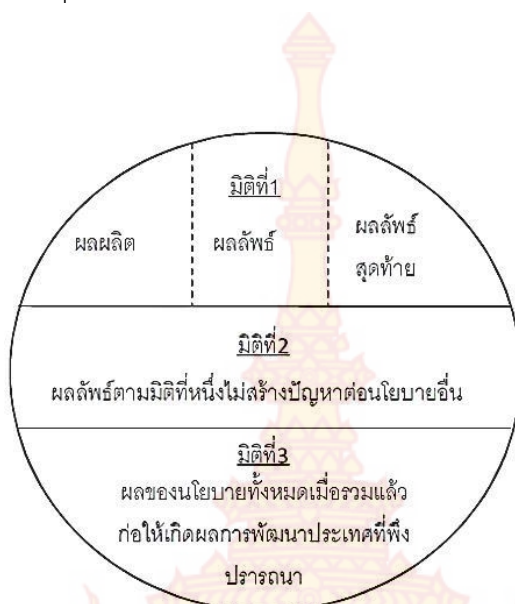
มิติที่ 1 การวัดผลของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะต้องมีการวัดทั้งกระบวนการ โดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติจนถึงจุดที่สิ้นสุดของนโยบาย การวัดผลตั้งแต่ต้นจนจบถึงเป็นหัวใจที่ทำให้รู้ได้ว่าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายและวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายและวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของชาติโดยรวมจะสามารถบรรลุความสำเร็จได้หรือไม่ เพียงใด การพิจารณาความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายในมิตินี้ครอบคลุมสิ่งที่ Kerr (1976, หน้า 359-361) เสนอไว้ว่าให้พิจารณาที่ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation Failure) เพราะการพิจารณาในขั้นนี้จะบอกได้ว่าหากมีปัญหาที่การนำไปปฏิบัติหากนโยบายไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ก็ไม่อาจบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ได้นอกจากนโยบายจะล้มเหลวที่การนำไปปฏิบัติแล้วยังอาจล้มเหลวด้วยตัวมันเอง (Instrument Failure) คือต่อให้ปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่วางไว้ได้อย่างไรก็ไม่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sabatier and Mazmanian ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาของนโยบายในประเด็นที่ว่า นโยบายมีทฤษฎีที่ถูกต้อง

สามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่ ซึ่งในมิตินี้ วรเดช จันทรศร (2551, หน้า 106-107) เสนอให้พิจารณาผลที่ได้จากนโยบาย 3 ประการคือ 1) ผลผลิต สามารถวัดได้โดยการใช้เกณฑ์ด้านปริมาณ เวลา ค่าใช้จ่าย คุณภาพ และความพึงพอใจ 2) ผลลัพธ์ คือผลที่เกิดต่อจากผลผลิตสามารถวัดได้โดยพิจารณาถึงประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายได้รับจากนโยบาย และ 3) ผลลัพธ์บั่นปลาย กล่าวคือผลผลิตและผลลัพธ์โดยรวมส่งผลให้เกิดผลต่อการพัฒนาประเทศ

มิตินี้ 2 ความสำเร็จของนโยบายจะต้องเป็นความสำเร็จอย่างแท้จริงซึ่งสามารถพิจารณาได้จากเงื่อนไข 4 ประการคือ 1) นโยบายต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายอื่น ๆ เช่น นโยบายสร้างเขื่อนอาจประสบความสำเร็จโดยสร้างเขื่อนสำเร็จ ทั้งด้านผลผลิตที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดผลลัพธ์สุดท้ายคือ เกิดความเจริญของภาคอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจโดยรวมของชาติดีขึ้น แต่อาจก่อให้เกิดผลเสีย คือ ทำลายทรัพยากรป่าไม้ ชัดแย้งกับนโยบายด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้นโยบายสร้างเขื่อนส่งผลกระทบต่อประจักษ์เป็นต้น 2) ต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาความน่าเชื่อถือในของผลนโยบายกล่าวคือ ในบางครั้งนโยบายมีการประเมินโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบเอง หรือการประเมินเข้าข้างหน่วยงานที่รับผิดชอบเอง หรือการประเมินเข้าข้างหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับสิ่งที่ McConnell (2010, หน้า 36-39) อธิบายไว้ในลักษณะของ Anti-Foundationalism ที่มองความสำเร็จและความล้มเหลวว่าเป็นเรื่องของการตีความ แต่ประเด็นนี้ต้องพิจารณาว่าหากเกิดการตีความที่ขาดเหตุผลมากเกินไปก็อาจมีปัญหาในความน่าเชื่อถือได้ 3) นโยบายที่สำเร็จต้องไม่มีปัญหาทางด้านมาตรการของนโยบายที่นำไปปฏิบัติ บางนโยบายอาจจะสำเร็จแต่อาจมีลักษณะที่หุ้มนทรัพยากรไปมากมาย หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติมุ่งเน้นใช้แนวทางของกฎระเบียบเป็นมาตรการหลักมากเกินไป ทำให้เกิดการสูญเสียเวลา ทรัพยากร และบุคลากรมากมาย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผลที่ได้จากการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่คุ้มกับสิ่งที่เสียไป และ 4) ความสำเร็จการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่มีปัญหาทางด้านมนุษยธรรมหรือศีลธรรม สอดคล้องกับประเด็นที่ Kerr (1976: 361) กล่าวไว้ว่า เป็นความล้มเหลวในเหตุผลเชิงบรรทัดฐาน (Failure in Normative Justification) ที่เสนอไว้ว่าการพิจารณาความสำเร็จหรือความล้มเหลวในมุมมองนี้แม้นโยบายจะถูกนำไปปฏิบัติและสำเร็จตามเป้าหมายแต่ก็ไม่อาจกล่าวได้ว่านโยบายนั้นสำเร็จหากสังคมไม่ให้การยอมรับในเป้าหมายของนโยบายนั่นเอง

และมิตินี้ 3 นโยบายของรัฐนอกจากมุ่งให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติและไม่ก่อให้เกิดผลเสียหรือปัญหาต่อบริษัทหรือโครงการอื่นแล้ว ผลรวมความสำเร็จของนโยบายแต่ละนโยบายจะก่อให้เกิดผลรวมของการนำนโยบายไปปฏิบัติในมิตินี้ ไม่อาจจะสามารถทำได้โดยตรง แต่สามารถพิจารณาได้จากความสมบูรณ์ของปัจจัยทางการบริหารต่าง ๆ ว่าเอื้อต่อการทำให้ผลรวมของนโยบายแต่ละนโยบายนำไปสู่ความสำเร็จโดยรวมของประเทศได้เพียงใด (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 106-109)

ในมิติข้างต้นเสมือนเป็นตัวชี้วัดในการประเมินสถานการณ์ในการปฏิบัติว่าจะสามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือจุดหมายของนโยบายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ โดยแต่ละมิติมีความสัมพันธ์เป็นลำดับชั้นดังภาพที่ 2.17

ภาพที่ 2.17 มิติของตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 106

สรุป การวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายโดนตชุมชนไปปฏิบัติสามารถวัดได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับระเบียบและวิธีการที่มีความเหมาะสมในแต่ละนโยบายที่ต่างกันสำหรับนโยบายโดนตชุมชนสามารถวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายโดนตชุมชนไปปฏิบัติได้จาก ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ ดังนี้

1) การวัดผลผลิต คือ การวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจากผลผลิตของนโยบาย เป็นการวัดผลผลิตที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยวัดจากระดับหรือร้อยละของการบรรลุเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ของนโยบายภายในเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับวิธีการประเมินที่เรียกว่าการประเมินเป้าประสงค์ ซึ่งเป็นการประเมินที่จะบอกได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด (พิชายรัตน์ดิลลภณ ภูเก็ต, 2553, หน้า 49)

2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของชุมชนเป็นไปตามเหตุผลของนโยบาย 2 ประการคือ ประการแรก รูปแบบการป้องกันและควบคุมโรคมมาลาเรีย จะทำให้ชุมชนมีกลไกในการที่จะติดตามดูแลในการป้องกันและควบคุมโรคมมาลาเรียตามวัตถุประสงค์ที่ได้มีการแก้ไขปัญหา คือการลดอัตราการป่วยโรคมมาลาเรีย และประการที่สอง การดำเนินการนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคมมาลาเรีย จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยพลังภาคประชาชนอย่างแท้จริงในการที่จะทำให้รัฐบาลสามารถลงไปแก้ไขปัญหาด้วยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างกติการ่วมกัน

3) การวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลผลิตของนโยบายประกอบไปด้วย

(1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงโดยวัดจาก ผลผลิตของนโยบายมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย กลุ่มเป้าหมายของนโยบายที่ยอมรับผลผลิตของนโยบาย และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นไปตามเป้าประสงค์ของนโยบาย

(2) ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้กำหนดนโยบาย ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติทั้งในระดับสูงและระดับล่าง รวมถึงความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนกลุ่มเป้าหมายของนโยบายด้วย ในครั้งนี้เป็นการศึกษาเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตของนโยบาย ซึ่งผลผลิตเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ใช้ในการวัดความสำเร็จของนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรีย ดังนั้นจึงยังไม่สามารถประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามผลผลิตของนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรียคือองค์ประกอบสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ และผลกระทบตามมา แต่เมื่อพบว่าผลผลิตของนโยบายเกิดขึ้นน้อยมาก ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อผลผลิตของนโยบายการป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรีย

2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับกรมสรรพสามิตและสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์

กว่า 86 ปีที่ผ่านมา กรมสรรพสามิตได้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศตามนโยบายรัฐบาลและนโยบายทางการคลังที่สำคัญ โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดเก็บภาษีที่มีมาตรฐานสากล โปร่งใส และเป็นธรรม อีกทั้งยังได้พัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้ทันสมัย คำนึงถึงการสร้างมาตรฐานให้แก่ระบบภาษีและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของผู้ประกอบการ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาและปรับเปลี่ยนการบริหารงานให้สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังจะเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 เพื่อรองรับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามเป้าหมายของรัฐบาล ซึ่งกรมสรรพสามิตได้เล็งเห็นถึงความสำคัญกับการให้บริการ และคำนึงถึงหลักความสะดวกในการประกอบธุรกิจ หรือ Ease of Doing Business จึงได้พัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการ ทั้งในรูปแบบของการบริหารงานด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ลดขั้นตอนระยะเวลาการให้บริการ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการแก้ไขกฎหมายให้เอื้อต่อความสะดวกของผู้ประกอบธุรกิจ ด้านสังคม กรมสรรพสามิตได้มีการดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในการจัดทำ Zoning สถานที่ขายสุราบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ตรวจสอบควบคุมโรงงานสุรากลั่นชุมชนให้ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ กรมสรรพสามิตได้ปฏิรูปกฎหมายภาษีสรรพสามิต โดยรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต 7 ฉบับ เข้าด้วยกัน เป็นพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2560 มีผลบังคับใช้วันที่ 16 กันยายน 2560 และจัดทำเป็นประมวลกฎหมายภาษีสรรพสามิต ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบกฎหมายภาษีสรรพสามิตและแนวทางการจัดเก็บภาษีแบบใหม่จากเดิมที่คิดฐานคำนวณภาษี จากราคาขายส่งหน้าโรงงาน เป็นราคาขายปลีกแนะนำ ทั้งนี้ หากประมวลกฎหมายฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ จะส่งผลให้กฎหมายภาษีสรรพสามิตมีความทันสมัยเป็นสากล และโปร่งใส นอกจากนี้ยังช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริการจัดเก็บภาษีได้ทั้งระบบและทำให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมาก

ในปีงบประมาณ 2561 กรมสรรพสามิตจะมุ่งเน้นการเป็นผู้นำการจัดเก็บภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ระดับประเทศและระดับกระทรวงในมิติด้านการพัฒนา เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และด้านความมั่นคงของพลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษี สรรพสามิตให้ชัดเจนและมีมาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ลดภาระของผู้เสียภาษีในการ ติดต่อดกรมสรรพสามิต และสร้างความเป็นธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย ภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. บูรณาการการจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ
2. นำนโยบายภาษีเพื่อสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน
3. บริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล
4. ขับเคลื่อนการใช้นวัตกรรมเพื่อไปสู่การปฏิบัติ

กรมสรรพสามิตจะมุ่งสร้างความโปร่งใสและมาตรฐานให้แก่ระบบภาษี ส่งเสริมความยั่งยืนทาง เศรษฐกิจของประเทศ สนับสนุนการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ รวมถึงพัฒนาการดำเนินงาน เพื่อก้าวสู่นาคตพร้อม ๆ กับการเจริญเติบโตของประเทศ อันนำไปสู่วิสัยทัศน์ “ผู้นำการจัดเก็บภาษีเพื่อ สังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน”

วิสัยทัศน์กรมสรรพสามิต

“ผู้นำการจัดเก็บภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน”

พันธกิจ

1. บูรณาการบริหารการจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรมและยั่งยืนเพื่อ เสถียรภาพทางการคลัง
2. ขับเคลื่อนนโยบายภาษีเพื่อสังคม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน
3. พัฒนาองค์กรให้มีมาตรฐาน ทันสมัย โปร่งใสและเป็นธรรม
4. เสริมสร้างนวัตกรรมทางภาษีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตามกฎหมายกระทรวง ว่าด้วยการกำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ลงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2560 แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ได้กำหนดพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิตสำหรับ สินค้าและบริการ ดังนี้

1. น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน
2. เครื่องดื่ม
3. เครื่องไฟฟ้า
4. แบตเตอรี่
5. แก้วและเครื่องแก้ว
6. รถยนต์
7. รถจักรยานยนต์
8. เรือ
9. ผลิตภัณฑ์เครื่องหอมและเครื่องสำอาง

10. พรมและสิ่งทอปูพื้นอื่น ๆ
11. หินอ่อนและหินแกรนิต
12. สารทำลายชั้นบรรยากาศ
13. สุรา
14. ยาสูบ
15. ไฟ
16. กิจการบันเทิงหรือหย่อนใจ
17. กิจการเสี่ยงโชค
18. กิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
19. กิจการที่ได้รับอนุญาตหรือสัมปทานจากรัฐ

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่เลขที่ 133/37 ถนนมหาธาตุ 2 ตำบลประจวบคีรีขันธ์ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอำเภอที่ต้องกำกับดูแลรับผิดชอบจำนวน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด อำเภอกุยบุรี อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ แบ่งงานภายในออกเป็น 4 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายอำนวยการ
2. ฝ่ายบริหารการจัดเก็บภาษี
3. ฝ่ายปราบปราม
4. ฝ่ายกฎหมาย

ฝ่ายอำนวยการ ปฏิบัติงานในการบริหารงานทั่วไปด้านธุรการ งานการเงินการบัญชี

ฝ่ายบริหารจัดเก็บภาษี ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตทุกประเภทที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ พิจารณาการออกใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟ และจัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบ

ฝ่ายปราบปราม ปฏิบัติงานออกปฏิบัติการสืบสวน และปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายภาษีสรรพสามิตในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

ฝ่ายกฎหมาย ปฏิบัติงานด้านดำเนินการด้านกฎหมายต่าง ๆ ที่อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัษฎาวุธ พรชัย (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติ ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการธนาคารประชาชนของธนาคารออมสิน ได้ทำการวิจัยโดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการ และแบบสอบถามจากสมาชิกโครงการและพนักงานธนาคาร จากการวิจัยพบว่า ความสำเร็จและปัจจัยที่มีผลกระทบในการนำนโยบายโครงการธนาคารประชาชนไปปฏิบัติ มี 6 ปัจจัยได้แก่ วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย ทรัพยากรนโยบาย การสื่อสารระหว่างองค์กร และกิจกรรมการเสริมแรง ลักษณะหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และทัศนคติของผู้ปฏิบัติ พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายโครงการธนาคารประชาชน ไปปฏิบัติมากที่สุดคือ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ส่วนปัจจัยอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการปรับปรุงในเรื่อง ความชัดเจนของนโยบาย การจัดสรรบุคลากร ความเข้าใจของผู้บริหาร สมรรถนะของหน่วยงานและความชัดเจนในการมอบหมายงานแก่ผู้รับผิดชอบโครงการ

วเรศ จันทรร (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ในส่วนของระบบราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงองค์การรัฐวิสาหกิจจะมีบทบาทสำคัญในด้านนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรร (distributive policies) ทรัพยากร หรือผลประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม กล่าวคือ หน่วยราชการส่วนกลาง จะเป็นฝ่ายให้ความสนับสนุน ควบคุมอำนาจการ ในขณะที่หน่วยราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น จะเป็นหน่วยปฏิบัติการ มีปฏิสัมพันธ์ หรือให้บริการแก่ประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายโดยตรง อย่างไรก็ตามหากนโยบายนั้น เป็นนโยบาย ที่เกี่ยวกับการจำกัด หรือเลือกให้สิทธิในการให้บริการ หรือผลประโยชน์แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะแข่งขันซึ่งกันและกัน (competitive regulatory policies) หน่วยราชการกลางมักจะมีบทบาทมากที่สุดใน การให้สิทธิแก่องค์การเอกชน เป็นฝ่ายแปลงนโยบายนั้นเป็นแผนงานหรือโครงการในการปฏิบัติ ดังนั้น หน่วยราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น จะไม่มีบทบาทในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ การปฏิบัติการขององค์การภาครัฐ หรือรัฐวิสาหกิจระดับภูมิภาค หรือท้องถิ่น อาจไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยราชการกลาง หรือถ้านโยบายทางเลือกของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูง มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ขององค์การที่ตนเองสังกัดก็จะมีผลที่ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติได้ไม่เต็มที่

ชาติรี จันทวงษ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติ : ศึกษากรณี สถานีตำรวจในอำเภอเมืองนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาถึงขั้นตอนในการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติของตำรวจสายตรวจสังกัดสถานีตำรวจในอำเภอเมืองนครปฐม และ (2) เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติของตำรวจสายตรวจสังกัดสถานีตำรวจในอำเภอเมืองนครปฐม สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสังกัดสถานีตำรวจในอำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 146 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรต้น คือ ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติระดับจุลภาค ตามแนวคิดของ Pual Berman (1978) ประกอบด้วย (1) ชั้นระดมพลัง (2) ชั้นการปฏิบัติ (3) ชั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง และตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ขั้นตอนในการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับมาก โดยมีชั้นระดับมพล้งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และชั้นการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สามารถวิเคราะห์และจำแนกรายละเอียดแต่ละด้าน ได้ดังนี้ (1) ชั้นระดับมพล้ง เป็นขั้นตอนการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติที่อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องในพื้นที่ที่มีกิจกรรมตามนโยบายยาเสพติด ที่เกิดจากการร่วมมือกันของหน่วยงานระดับปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2) ชั้นการปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติที่อยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3) ชั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่องเป็นขั้นตอนการนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติที่อยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องประชาชนในพื้นที่ได้ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ (4) ระดับผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบาย ยาเสพติดไปปฏิบัติของตำรวจสายตรวจ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องหน่วยงานสามารถใช้ทรัพยากรในการทำงานได้อย่างคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานที่เกิดขึ้นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเรื่องท่านสามารถทำงานได้อย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

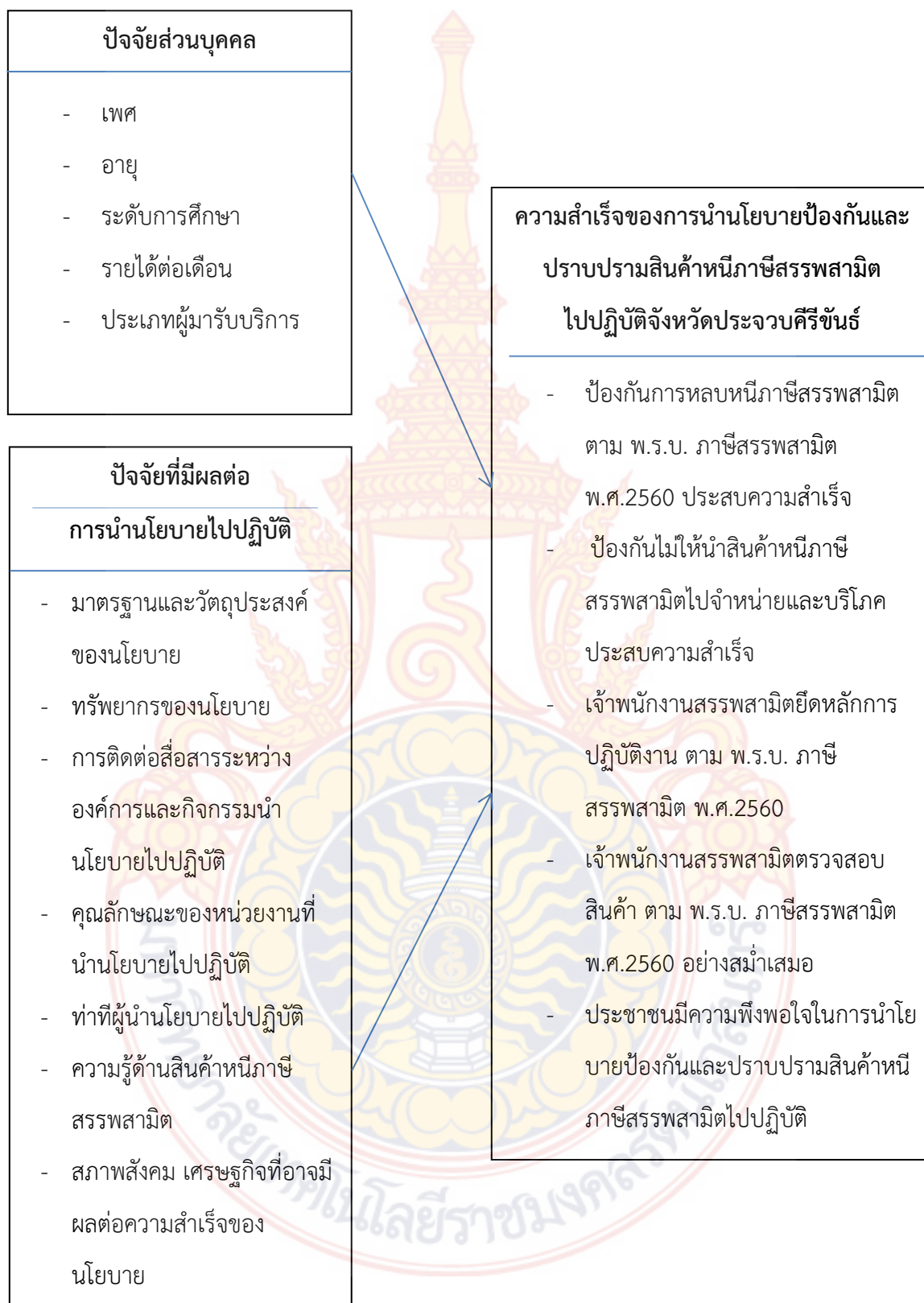
สมชัย กาญจนวาทะ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงาน : ศึกษากรณีงานด้านการป้องกันและปราบปรามของสถานีตำรวจในอำเภอเมืองนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของตำรวจงานป้องกันและปราบปรามในอำเภอเมืองนครปฐม และ (2) เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ของงานป้องกันและปราบปรามในอำเภอเมืองนครปฐม สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามในอำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 146 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามแนวคิดของสมบัติ อารังธัญวงศ์ (2541) ซึ่งประกอบด้วย (1) แหล่งที่มาของนโยบาย (2) ความชัดเจนของนโยบาย (3) การสนับสนุนนโยบาย (4) ความซับซ้อนในการบริหารงาน (5) สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ และ (6) การจัดสรรทรัพยากร และตัวแปรตามคือ ผลสัมฤทธิ์ของงานป้องกันและปราบปรามและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านแหล่งที่มาของนโยบาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการจัดสรรทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สามารถวิเคราะห์ และจำแนกรายละเอียดแต่ละด้าน ได้ดังนี้ (1) ด้านแหล่งที่มาของนโยบาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงานในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องนโยบายในการทำงานเกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาของประชาชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2) ด้านความชัดเจนของนโยบาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงานในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องท่านสามารถทำตามนโยบายได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (3) ด้านการสนับสนุนนโยบาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงานในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องประชาชนส่วนใหญ่สนับสนุนนโยบายที่ดำเนินการอยู่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (4) ด้านความซับซ้อนในการบริหารงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงานในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องมีหลายหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการกับท่าน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (5) ด้านสิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่ส่งผล

กระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงานในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องท่านทราบดีว่า นโยบายที่ปฏิบัติจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (6) ด้านการจัดสรรทรัพยากร เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติงานในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องหน่วยงานมีทรัพยากรในการปฏิบัติตามนโยบายเสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (7) ระดับผลสัมฤทธิ์ของงานป้องกันและปราบปราม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องท่านทำงานได้อย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเรื่องผลการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ประณยา ชัยรังษี (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายการพัฒนาสังคมไปปฏิบัติ กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จากการสุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารและข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงด้วยแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าความสำเร็จของการนำนโยบายการพัฒนาสังคมไปปฏิบัติมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม การจูงใจ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม ความผูกพันและการยอมรับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญ ปัญหาการนำนโยบายการพัฒนาสังคมไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำ บุคลากรไม่เพียงพอ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และปัญหาด้านนโยบายพัฒนาสังคม แนวทางการปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ การพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำแบบธรรมาภิบาล การพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น สร้างขวัญกำลังใจบุคลากรโดยการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม และมีการศึกษาวิจัยด้านนโยบายพัฒนาสังคมกำหนดแนวปฏิบัติตามนโยบายที่ชัดเจน

2.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 2.18 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยมีความถูกต้อง และสามารถนำข้อมูลมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัย จึงได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชากร ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ ผู้นำเข้าสินค้าสรรพสามิต ผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิต ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 17,577 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชากรที่ได้จากการสุ่มจากประชากร ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ ผู้นำเข้าสินค้าสรรพสามิต ผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในความควบคุมของ กรมสรรพสามิต จำนวน 391 คน ตามทฤษฎีของ ทาโร่ ยามาเน่ ซึ่งมีค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5

สูตร

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

แทนค่า

$$n = \frac{17,577}{1+17,577(0.05)^2}$$
$$= 391.0997$$
$$= 391$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ รวมทั้งศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา
2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่จะใช้เป็นแบบสอบถาม และครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมถึงขอบเขตเนื้อหาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษา ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาจัดพิมพ์เครื่องมือใหม่
6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. ผู้วิจัยได้สร้างคำถามโดยใช้หลักเกณฑ์น้ำหนักให้คะแนนและมาตรฐานประมาณค่าจัดอันดับประกอบด้วยข้อความที่เป็นการให้ความสำคัญในแต่ละเรื่อง แต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Rating Scale โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

กำหนดค่าคะแนน 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

กำหนดค่าคะแนน 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

กำหนดค่าคะแนน 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

กำหนดค่าคะแนน 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

กำหนดค่าคะแนน 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

และการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยยึดหลักเกณฑ์ของเบสต์และคานน์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึงระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึงระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึงระดับความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึงระดับความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึงระดับความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเวลาเดียว (Cross-sectional approach) คือ ก่อนทำการวิจัยผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำความเข้าใจ ขอความร่วมมือ อนุญาตให้ทำการศึกษ และเผยแพร่ข้อมูลผลการวิจัย โดยมีลักษณะในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชากร ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ประกอบกิจการสถานบริการ ผู้นำเข้า และผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิต จำนวน 391 คน ตามทฤษฎีของ ทาโร ยามาเน่

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) การศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวคิด และผลงานที่เกี่ยวข้อง Internet ฯลฯ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social หรือ SPSS) โดยการแจกแจงความถี่ของทุกตัวแปร และใช้ค่าสถิติในการบรรยายและทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีลักษณะเป็นความถี่ ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายตัวแปรตามลักษณะข้อมูล

2) การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ (t - test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างเพศ ประเภทผู้มารับบริการ และความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี LSD และผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการน่านโยบายไปปฏิบัติ สถิติอนุมาณใช้ เพียร์สัน Peason' (r)

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการศึกษาปรากฏผลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

4.3 เปรียบเทียบความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

4.4 ผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ลักษณะที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

X1 = มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

X2 = ทรัพยากรของนโยบาย

X3 = การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรม นำนโยบายไปปฏิบัติ

X4 = คุณลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

X5 = ทำที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

X6 = ความรู้เรื่องสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต

X7 = สภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย

y = ความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

การตีความค่าสัมประสิทธิ์ r โดยสังเขป

r = .10 มีความสัมพันธ์ต่ำมาก

.20 ต่ำ

.30 ปานกลางค่อนข้างต่ำ

.40 ปานกลาง

.50 ปานกลาง

.60 ปานกลางค่อนข้างสูง

.70 ค่อนข้างสูง

.80 สูง

.90 สูงมาก

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประเภทผู้มารับบริการ ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	162	41.40
- หญิง	229	58.60
อายุ		
- 20 - 30 ปี	49	12.50
- 31 - 40 ปี	139	35.50
- 41 - 50 ปี	133	34.00
- 51 - 70 ปี	70	17.90
ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษา	29	7.40
- มัธยมศึกษาตอนต้น	50	12.80
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	86	22.00
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	105	26.90
- ปริญญาตรี	117	29.90
- ปริญญาโท	4	1.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
- 10,000 - 15,000 บาท	90	23.00
- 15,001 - 30,000 บาท	213	54.5
- 30,001 - 45,000 บาท	80	20.50
- 45,001 - 60,000 บาท	8	2.00
ประเภทผู้มารับบริการ		
- ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/สถาน บริการ/ผู้อื่นที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560	70	17.90
- ผู้ขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟ	321	82.10
รวม	391	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบผลการศึกษาดังนี้

เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เพศหญิง ร้อยละ 58.50 และเพศชาย ร้อยละ 41.40

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 35.50 รองลงมาอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 34.00 51 - 70 ปี ร้อยละ 17.9 และอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 12.50 น้อยที่สุดตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 29.90 รองลงมาต่ำกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 26.90 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 22.00 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 12.80 ประถมศึกษา ร้อยละ 7.40 และปริญญาโท 1.00 น้อยที่สุดตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 - 30,000 บาท ร้อยละ 54.50 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 10,000-15,000 บาท ร้อยละ 23.00 30,001 - 45,000 บาท ร้อยละ 20.50 และ 45,001 - 60,000 บาท ร้อยละ 2.00 น้อยที่สุดตามลำดับ

ประเภทผู้มารับบริการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นประเภทผู้ขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟ ร้อยละ 82.10 รองลงมา ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/สถานบริการ/ผู้อื่นที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560 ร้อยละ 17.90

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ประสบความสำเร็จ	3.46	.840	ปานกลาง
2. ป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปจำหน่ายและบริโภค ประสบความสำเร็จ	3.48	.856	ปานกลาง
3. เจ้าพนักงานสรรพสามิตยึดหลักการปฏิบัติงาน ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560	3.30	.851	ปานกลาง
4. เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบสินค้าตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 อย่างสม่ำเสมอ	3.34	.859	ปานกลาง
5. ประชาชนมีความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ	3.48	.834	ปานกลาง
รวม	3.41	.716	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบผลการศึกษาดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง (\bar{X} = 3.41) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปจำหน่ายและบริโภค ประสบความสำเร็จและประชาชนมีความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.48) รองลงมาคือ ด้านป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ประสบความสำเร็จ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.46) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเจ้าพนักงานสรรพสามิตยึดหลักการปฏิบัติงาน ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.30)

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี

สรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ

ความสำเร็จของการนำนโยบาย ป้องกันและปราบปรามสินค้า หนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่า	T	Sig
				เบี่ยงเบน		
				มาตรฐาน		
	ชาย	162	3.35	.745	-1.405	.161
	หญิง	229	3.46	.693		

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ชาย มีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นว่ามีความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ที่ 3.35 คะแนน ขณะที่เพศหญิง อยู่ที่ 3.46 คะแนน สำหรับการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นว่ามีความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ของเพศชายและหญิง พบว่าค่า P Value มากกว่า .05 จึงยอมรับสมมติฐานศูนย์

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ

ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.043	3	.681	1.332	.264
ภายในกลุ่ม	197.898	387	.511		
รวม	199.941	390			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.4 สำหรับการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นว่ามีความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ของกลุ่มอายุ พบว่าค่า P Value มากกว่า .05 จึงยอมรับสมมติฐานศูนย์

ตารางที่ 4.5 การศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านการศึกษา

ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	18.948	5	3.790	8.061	.000
ภายในกลุ่ม	180.993	385	.470		
รวม	199.941	390			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.5 พบว่า มีค่า Sig ที่น้อยกว่าค่า alpha .05 อยู่ แสดงว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็น จากกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างน้อยหนึ่งคู่ จึงทำการทดสอบรายคู่ ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความแตกต่างเป็นรายคู่ ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านการศึกษา

การศึกษา	การศึกษา	Md	Std error	Sig
ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	-.3223*	.160	.045
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	-.4197*	.147	.005
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	-.6322*	.144	.000
	ปริญญาตรี	-.6812*	.142	.000
	ปริญญาโท	-1.5103*	.366	.000
มัธยมศึกษาตอนต้น	ประถมศึกษา	.3223*	.160	.045
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	-.0973	.122	.425
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	-.3099*	.118	.009
	ปริญญาตรี	-.3589*	.116	.002
	ปริญญาโท	-1.1880*	.356	.001
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ประถมศึกษา	.4196	.147	.005
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.0973	.122	.425
	อนุปริญญาเทียบเท่า	-.2126*	.100	.034
	ปริญญาตรี	-.2626*	.097	.008
	ปริญญาโท	-1.0907*	.351	.002
อนุปริญญา	ประถมศึกษา	.6322*	.144	.000
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.3099*	.118	.009
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	.2126*	.100	.034
	ปริญญาตรี	-.0490	.092	.595
	ปริญญาโท	-.8781*	.349	.012
ปริญญาตรี	ประถมศึกษา	.6812*	.142	.000
	มัธยมศึกษาตอนต้น	.3589*	.116	.002
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	.2616*	.097	.008
	อนุปริญญา	.0490	.092	.595
	ปริญญาโท	-.8290*	.349	.018
ปริญญาโท	ประถมศึกษา	1.5103*	.366	.000
	มัธยมศึกษาตอนต้น	1.1880*	.356	.001
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	1.0907*	.351	.002
	อนุปริญญา	.8781*	.349	.012
	ปริญญาตรี	.8290*	.349	.018

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.6 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามด้านการศึกษา โดยมีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 1 ได้แก่ กลุ่มประถมศึกษา กับกลุ่ม มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท คู่ที่ 2 มัธยมศึกษาตอนต้น กับ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท คู่ที่ 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย กับ อนุปริญญาเทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท คู่ที่ 4 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า กับ ปริญญาโท คู่ที่ 5 ปริญญาตรี กับ ปริญญาโท

ตารางที่ 4.7 การศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากรด้านรายได้ต่อเดือน

ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	12.939	3	4.313	8.926	.000
ภายในกลุ่ม	187.002	387	.483		
รวม	199.941	390			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.7 พบว่า มีค่า Sig ที่น้อยกว่าค่า alpha .05 อยู่ แสดงว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ แต่เมื่อทำการทดสอบรายคู่ ดังตาราง 4.8 ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

ตารางที่ 4.8 ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

รายได้	รายได้	Md	Std error	Sig
10,000-15,000 บาท	15,001-30,000 บาท	-.3596*	.087	.000
	30,001-45,000 บาท	-.5161*	.107	.000
	45,001-60,000 บาท	-.0911	.256	.723
15,001-30,000 บาท	10,000-15,000 บาท	.3596*	.087	.000
	30,001-45,000 บาท	-.1564	.091	.087
	45,001-60,000 บาท	.2685	.250	.284
30,001-45,000 บาท	10,000-15,000 บาท	.5161*	.107	.000
	15,001-30,000 บาท	.1564	.091	.087
	45,001-60,000 บาท	.4250	.258	.100
45,001-60,000 บาท	10,000-15,000 บาท	.0911	.256	.723
	15,001-30,000 บาท	-.2685	.250	.284
	30,001-45,000 บาท	-.4250	.258	.100

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.8 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามรายได้ต่อเดือนโดยมีกลุ่มรายได้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 1 ได้แก่ กลุ่มรายได้ 10,000-15,000 บาท กับกลุ่มรายได้ 15,001-30,000 บาท 30,001-45,000 บาท

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี
สรรพสามิตไปปฏิบัติจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะด้านผู้มาใช้บริการ

ความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไป ปฏิบัติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	T	Sig
- ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/สถานบริการ/ ผู้อื่นที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560	70	3.74	.648	4.361	.000
- ผู้ขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟ	321	3.34	.711		

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/สถานบริการ/ผู้อื่นที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560 มีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นว่ามีความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ที่ 3.74 คะแนน ขณะที่ผู้ขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟ อยู่ที่ 3.34 คะแนน สำหรับการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นว่ามีความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ของผู้ประกอบอุตสาหกรรม/สถานบริการ/ผู้อื่นที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560 และผู้ขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟ พบว่าค่า P Value น้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน

**4.4 ผลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามภาษี
สรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ**

ตารางที่ 4.10 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและ
ปราบปรามภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

		Correlations	
		A	total
A	Pearson Correlation	1	.619**
	Sig. (2-tailed)		.000
total	Pearson Correlation	.619**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4.10 ในภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกัน
และปราบปรามภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

		y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7
y	Pearson Correlation	1	.619**	.512**	.622**	.647**	.626**	.460**	.713**
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	391	391	391	391	391	391	391	391
X1	Pearson Correlation	.619**	1	.576**	.688**	.708**	.660**	.411**	.631**
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	391	391	391	391	391	391	391	391
X2	Pearson Correlation	.512**	.576**	1	.678**	.687**	.576**	.189**	.431**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	N	391	391	391	391	391	391	391	391
X3	Pearson Correlation	.622**	.688**	.678**	1	.713**	.653**	.292**	.566**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	N	391	391	391	391	391	391	391	391
X4	Pearson Correlation	.647**	.708**	.687**	.713**	1	.651**	.322**	.606**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	N	391	391	391	391	391	391	391	391
X5	Pearson Correlation	.626**	.660**	.576**	.653**	.651**	1	.414**	.565**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	N	391	391	391	391	391	391	391	391
X6	Pearson Correlation	.460**	.411**	.189**	.292**	.322**	.414**	1	.557**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	N	391	391	391	391	391	391	391	391
X7	Pearson Correlation	.713**	.631**	.431**	.566**	.606**	.565**	.557**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	391	391	391	391	391	391	391	391

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (x1) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .619$)

ปัจจัยด้านทรัพยากรของนโยบาย (x2) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .512$)

ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรม นำนโยบายไปปฏิบัติ (x3) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .622$)

ปัจจัยด้านคุณลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ(x4) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .647$)

ปัจจัยด้านท่าทีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (x5) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .626$)

ปัจจัยด้านความรู้เรื่องสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต (x6) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .460$)

ปัจจัยด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย (x7) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .713$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอ บทสรุป ผลการวิจัยโดยเฉพาะการสรุปเพื่อให้เห็นว่าผลการวิจัยได้ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย อย่างครบถ้วนหรือไม่อย่างไร และผลการวิจัยดังกล่าวได้เชื่อมโยงไปสู่ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานทางความคิดในการพัฒนากรอบทางความคิดการวิจัยได้อย่างไร เพื่อให้การนำเสนอเนื้อหาเป็นไปอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจึงขอแบ่งแยกการนำเสนอออกเป็นสี่ส่วนโดยส่วนที่หนึ่งเป็นการนำเสนอแนวทางการศึกษาวิจัยโดยสรุป และส่วนที่สองเป็นการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ การวิจัยและสมมติฐานการวิจัยที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น จากนั้นเป็นการนำเสนอ ส่วนที่สามเป็นการอภิปรายผลการวิจัย เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ทฤษฎี และส่วนสุดท้ายเป็นการนำเสนอข้อเสนอแนะบนพื้นฐานของการค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบของความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามลักษณะประชากร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามภาษีสรรพสามิต กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เพื่อศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดให้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยให้สุ่มตัวอย่างจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต ผู้ประกอบการร้านค้าขายสุรา ยาสูบและไฟ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 391 คน มีกระจายแบบสอบถาม ผู้มาใช้บริการ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์สาขาบางสะพาน และเก็บข้อมูลแบบสอบถามในกรณีออกตรวจร้านค้าผู้ประกอบการ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

ในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคือ ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (independent variable) และตัวแปรตาม (dependent variable) ตัวแปรต้น คือ ของความสำเร็จการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ลักษณะประชากร ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ด้านนโยบาย ทฤษฎีกรของนโยบาย การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมนำนโยบาย

ไปปฏิบัติ คุณลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ทำที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ความรู้ด้านสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต สภาพสังคม เศรษฐกิจที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ประสบความสำเร็จ ป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต ไปจำหน่ายและบริโภคไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบสินค้า ตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อย่างสม่ำเสมอ และประชาชนมีความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตอนที่ 3 ความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ค่าผู้วิจัยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาณใช้ เพียร์สัน (Pearson' (r)) เพื่อแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย ในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัย เพื่อชี้ให้เห็นว่า ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีโจทย์ คือคำถามการวิจัยที่นำไปสู่การกำหนดเป็นวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานการวิจัย อย่างไรบ้าง และเมื่อได้ดำเนินการศึกษาวิจัยแล้วผลการค้นพบในการวิจัยสามารถตอบโจทย์ที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่เริ่มอย่างครบถ้วนหรือไม่ เพื่อให้การตอบโจทย์ข้างต้นมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจะนำเสนอ สรุปผลการวิจัยให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

จากวัตถุประสงค์ “ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลศึกษาสรุปได้ว่า ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ดำเนินการตามแนวคิดทฤษฎีนั้น มีตัวแปรที่สำคัญประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประเภทผู้มารับบริการ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมของความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 3.41

ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านป้องกันการหลบหนีป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ประสบความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 3.46

ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปจำหน่ายและบริโภค ประสบความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 3.48

ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านเจ้าพนักงานสรรพสามิตยึดหลักการปฏิบัติงาน ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 3.30

ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านเจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบสินค้าตาม พรบ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 3.34

ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านประชาชนมีความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนี ภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X})= 3.48

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์นี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-6 ได้รับผลดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 “ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก”

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนี ภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง (\bar{X} = 3.41) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไป จำหน่ายและบริโภคไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.48) และด้านประชาชนมี ความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปาน กลาง (\bar{X} = 3.48) รองลงมาคือ ด้านป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ประสบความสำเร็จ อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.46) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเจ้า พนักงานสรรพสามิตยึดหลักการปฏิบัติงาน ตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.30) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 2 “ไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะประชากร”

เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน”

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกัน และปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตาม คุณลักษณะด้านเพศ ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับ สมมติฐานที่ 2

อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน”

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน”

ผลการศึกษาพบว่า มีค่า Sig. ที่น้อยกว่าค่า alpha .05 อยู่ แสดงว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็น จากกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างน้อยหนึ่งคู่ จึงทำการทดสอบรายคู่

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามด้านการศึกษา โดยมีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 1 ได้แก่ กลุ่มประถมศึกษา กับกลุ่ม มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท คู่ที่ 2 มัธยมศึกษาตอนต้น กับ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท คู่ที่ 3 มัธยมศึกษาตอนปลาย กับ อนุปริญญาเทียบเท่า ปริญญาตรี ปริญญาโท คู่ที่ 4 อนุปริญญาหรือเทียบเท่ากับ ปริญญาโท คู่ที่ 5 ปริญญาตรี กับ ปริญญาโท

รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน”

ผลการศึกษาพบว่า มีค่า Sig. ที่น้อยกว่าค่า alpha .05 อยู่ แสดงว่ามีความแตกต่างของความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างน้อยหนึ่งคู่ จึงทำการทดสอบรายคู่

เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ จำแนกตามรายได้ต่อเดือนโดยมีกลุ่มรายได้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คู่ที่ 1 ได้แก่ กลุ่มรายได้ 1,000-15,000 บาท กับกลุ่มรายได้ 15,001-30,000 บาท คู่ที่ 2 ได้แก่ กลุ่มรายได้ 1,000-15,000 บาท กับ 30,001-45,000 บาท

ประเภทผู้รับบริการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/สถานบริการ/ผู้อื่นที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560 มีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นว่ามีความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ที่ 3.74 คะแนน ขณะที่ผู้ขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไพ่ อยู่ที่ 3.34 คะแนน และตารางที่ 4.20 สำหรับการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นว่ามีความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ของผู้ประกอบ

อุตสาหกรรม / สถานบริการ / ผู้คนที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560 และผู้ขอใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบ ไฟพบว่าค่า P Value น้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต กับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (x1) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .619$)

ปัจจัยด้านทรัพยากรของนโยบาย (x2) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .512$)

ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรม นำนโยบายไปปฏิบัติ (x3) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .622$)

ปัจจัยด้านคุณลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (x4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .647$)

ปัจจัยด้านท่าทีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (x5) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ($r = .626$)

ปัจจัยด้านความรู้เรื่องสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต (x6) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .460$)

ปัจจัยด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย (x7) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแกร่งของความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .713$)

5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาตามลักษณะประชากรได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประเภทผู้รับบริการ นั้นพบว่า 1) เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน 2) อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน 3) ระดับการศึกษาต่างกัน มีความ

คิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน 4) รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกัน 5) ประเภทผู้มารับบริการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิตไปปฏิบัติ ไม่แตกต่าง

ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตัวแปรที่ทำให้ผลการวิจัยไปเป็นไปตาม สมมุติฐานในแต่ละด้านพบว่า ด้านทรัพยากรนโยบายมีความพร้อมน้อยกว่าด้านอื่นๆ มีสาเหตุมาจาก บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไม่เพียงพอ งบประมาณที่ได้รับ จัดสรรมีจำกัด เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ผ่านการใช้งานเป็นเวลานาน ขาดการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ทดแทน ควรให้กรมสรรพสามิตจัดสรรเงินงบประมาณ และเครื่องมืออุปกรณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตให้เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของสมชัย กาญจนวาทะ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงาน : ศึกษากรณีงานด้านการ ป้องกันและปราบปรามของสถานีตำรวจในอำเภอเมืองนครปฐม ด้านการจัดสรรทรัพยากร ส่วนด้านการ ติดต่อสื่อสาร ระหว่างองค์กร และกิจกรรมนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความพร้อมน้อยลงมาจากด้านทรัพยากร นโยบาย มีสาเหตุมาจากการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต ต้อง ดำเนินการในลักษณะของการ บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสื่อสารทำความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการงานด้านการป้องกันและปราบปราม แต่ในทางปฏิบัติการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน ระหว่างหน่วยงาน การกำหนดหน้าที่ขอบเขตและการจัดทำแผนงานในการบูรณาการร่วมระหว่างหน่วยงาน ยังมีข้อจำกัดในเรื่อง การดำเนินการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรหาแนวทางการปรับปรุง ให้มี การแบ่งงานสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน การติดต่อสื่อสาร การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ เป็นไปอย่างรวดเร็วและชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของเพรสแมนและวิลคอฟสกี (Pressman @ Wildavsky) การนำนโยบายการสร้างงานในชนกลุ่มน้อยไปปฏิบัติในนครโอ๊คแลนด์ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา จำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วม หากมีหน่วยงานที่เข้าร่วมในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ จำนวนมากทำให้ยากลำบากในการประสานกิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้านมาตรฐานและ วัตถุประสงค์ของนโยบาย มีสาเหตุจากนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต มี วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนีภาษี และบังคับใช้กฎหมาย เพื่อสร้างความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี มีการกำหนดเป้าหมายโดยใช้จำนวนคดี เป็นตัวชี้วัด ซึ่งขัดกับหลักการที่ว่า หากการป้องกันและปราบปราม ได้ผล ก็จะไม่มีการเกิดขึ้นแต่อย่างใด จึงควรปรับปรุงแก้ไขตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ สมควร แสงภัทรเนตร ปัญหาการนำนโยบายระบบงบประมาณแบบแผนงานของกองทัพกไปปฏิบัติ ด้าน ความไม่สมบูรณ์ของนโยบาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต ในภาพรวมความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ จึงควรให้ความสำคัญและพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้ความสำเร็จในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ เพิ่มสูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กล้า ทองขาว. (2534). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ: กรณีศึกษางานนโยบายรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตร ดุษฎีบัณฑิต.(การบริหารการพัฒนา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร. ถ่ายเอกสาร.
- กล้า ทองขาว. (2548). การนำนโยบายและแผนการศึกษาไปปฏิบัติ: แนวทฤษฎีและแนวทางการ ดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช.
- กล้า ทองขาว. (2551). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน หน่วยที่ 6 เรื่อง การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จุมพล หนิมพานิช. (2547). การวิเคราะห์นโยบาย. นนทบุรี. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จุมพล หนิมพานิช. (2554). การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ: มุมมองในทศวรรษทางรัฐศาสตร์ การเมืองและรัฐ ประศาสนศาสตร์การบริหารและกรณีการศึกษาของไทย กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
- ชาติรี จันทวงษ์. (2553). การนำนโยบายยาเสพติดไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีสถานีตำรวจในอำเภอ เมืองนครปฐม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ณัฐธา วินิจนัยภาค. (2554). นโยบายสาธารณะแนวทางการศึกษาแบบสหวิทยาการโครงการส่งเสริมและ พัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร กรุงเทพฯ
- ถวัลย์ วรเทพพิพัฒน์. 2537. การนำนโยบายไปปฏิบัติ (เอกสารประกอบการสอนวิชา รศ. 740 การนำ นโยบายไปปฏิบัติ ฉบับที่ 1 โครงการเอกสารและตำรา). คณะรัฐประศาสนศาสตร สถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพัฒน์. (2539). นโยบายสาธารณะและการวางแผน. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร.
- ประณยา ชัยรังษี. (2556). การนำนโยบายการพัฒนาสังคมไปปฏิบัติ กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- มยุรี อนุমানราชธน. (2549). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมกลการพิมพ์
- ยงยุทธ ภูมิประเทศ. (2553) นโยบายในการปราบปรามสินค้าที่หลบเลี่ยงภาษีสรรพสามิต : ศึกษาเฉพาะ กรณีบุหรี่. การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบพิตรการพิมพ์ จำกัด

- วิพร เกตุแก้ว. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรเดช จันทศร. 2551. ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติกรมสรรพสามิต. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- วรเดช จันทศร. 2552. ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ กรุงเทพฯ:หนังสือในโครงการตำรา
สมาคมนักวิจัย มหาวิทยาลัยไทย.
- วรวิทย์ ชูวงศ์. (2537). “การนำนโยบายไปปฏิบัติ: โครงการก่อสร้างถนน รพช”. วิทยานิพนธ์ศิลปะ
ศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). (การบริหารรัฐกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สมชัย กาญจนวาทะ. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติงาน : ศึกษากรณีงานด้าน
การป้องกันและปราบปรามของสถานีตำรวจในอำเภอเมืองนครปฐม. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สมบัติ อารังอัญวงศ์. (2552). นโยบายสาธารณะ:แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ.กรุงเทพฯ:
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมพร เพ็ญจันทร์. (2536). นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ.
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2545). นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัษฎาวุธ พรชัย. (2549).การนำนโยบายไปปฏิบัติ ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการธนาคารประชาชนของ
ธนาคารออมสิน. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบาย
สาธารณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- Sabatier, Paul and Mazmanian, Daniel. (1983). The Implementation of Public Policy: A
Framework of analysis. Policy Studies Journal Contents. Special Issue.
- Sabatier, Paul A.& Mazmanian, Daniel. (1987). The Implementation of Public Policy: A
Framework of analysis: Policy Studies Journal Contents. Berkeley: University
of California Press.
- Sabatier, P.A. (1986). “Top-down and bottom – up approaches to Implementation
research: A critical analysis and suggested synthesis, journal of Public policy.
- Van Horn, Carl E.,And Donald S. Van Meter.(1976). “The Implementation of I
ntergovernmental Policy,” in Charles O.Jones, and Robert D. Thomas
eds.,Public Policy Making in a Federal System. California : Sage Publications,
Inc.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

เนื้อหาในแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ส่วนที่ 3 ความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เพศ

☐ (1) ชาย	☐ (2) หญิง
----------------------------------	-----------------------------------
2. อายุ

☐ (1) 20 - 30 ปี	☐ (2) 31 - 40 ปี
☐ (3) 41 - 50 ปี	☐ (4) 51 - 70 ปี
3. ระดับการศึกษา

☐ (1) ประถมศึกษา
☐ (2) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ (3) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
☐ (4) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
☐ (5) ปริญญาตรี
☐ (6) ปริญญาโท
4. รายได้ต่อเดือน

☐ (1) 10,000 - 15,000
☐ (2) 15,001 - 30,000
☐ (3) 30,001 - 45,000
☐ (4) 45,001 - 60,000
5. ประเภทผู้มารับบริการ

☐ (1) ผู้ประกอบอุตสาหกรรม/สถานบริการ/ผู้นำเข้า/ผู้อื่นที่เสียภาษีตาม พรบ. 2560
☐ (2) ผู้ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในความควบคุมของกรมสรรพสามิต

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต
กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านว่า เห็นด้วยมากหรือน้อยเพียงใดโดยการทำเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องข้อความที่ท่านเห็นว่าเป็นความจริงที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
มาตรฐานและวัตถุประสงค์ด้วยนโยบาย					
1. ท่านมีความเข้าใจในนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์					
2. นโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีวัตถุประสงค์ชัดเจน					
3. นโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี					
4. นโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จัดตั้งขึ้นสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต					
5. มีมาตรฐานและการติดตามประเมินผลในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ					
ทรัพยากรของนโยบาย					
6. ความพอเพียงในด้านการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต					
7. บุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตมีเพียงพอในการปฏิบัติงาน					
8. หน่วยงานมีอุปกรณ์การป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตที่มีคุณภาพ					
9. อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตมีเพียงพอ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
10. มีการบำรุงดูแลอุปกรณ์ในการป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตให้พร้อมใช้งาน					
การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรม น่านโยบายไปปฏิบัติ					
11. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการน่านโยบายป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติทำหน้าที่ อย่างครบถ้วนในกระบวนการของการติดต่อสื่อสาร					
12. สามารถทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องและอธิบาย กระบวนการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี สรรพสามิตได้อย่างอย่างชัดเจน					
13. มีช่องทางการสื่อสารและจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจตรงกับตรงกันยอมรับที่จะ ทำงานร่วมกัน					
14. ชี้แจงและนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบในช่วงเวลาที่ทันต่อเหตุการณ์					
15. มีการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติตามนโยบาย					
คุณลักษณะของหน่วยงานที่น่านโยบายไปปฏิบัติ					
16. สายการบังคับบัญชาในด้านการป้องกันและ ปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต มีความเหมาะสม					
17. การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษี ได้รับการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี					
18. มีการกำหนดหน้าที่ขอบเขตงานและการจัดทำ แผนงานครอบคลุมทุกหน่วยงาน					
19. มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนไป					
20. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบรวมทั้งมีการกำหนดวิธีการ ติดตามผลไว้อย่างชัดเจน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
ท่าทีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ					
21. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต					
22. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตมีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเอง					
23. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตมีความเข้าใจในการปฏิบัติงาน					
24. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตมีการพัฒนาระบบการทำงาน					
25. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน					
ความรู้ด้านสินค้าหนีภาษีสรรพสามิต					
26. สินค้าหนีภาษีสรรพสามิต มีราคาต่ำกว่าสินค้าสรรพสามิตทั่วไป					
27. การหนีสินค้าภาษีสรรพสามิต กระทำได้โดยการลักลอบผลิต การผลิตสินค้าปลอม					
28. การนำแสมบ่สรรพสามิตซึ่งเป็นเครื่องหมายว่าผ่านการเสียภาษีที่ใช้แล้วนำมาใช้อีก เป็นรูปแบบหนึ่งของการหนีภาษีสรรพสามิต					
29. การจำหน่ายสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตพบว่า ไม่ได้มาจากช่องทางการจัดจำหน่ายที่ผ่านตัวแทนจำหน่าย					
30. สินค้าหนีภาษีสรรพสามิตเมื่อนำไปบริโภคก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เนื่องจากการไม่มีการควบคุมการผลิต					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
สภาพสังคม เศรษฐกิจที่อาจมีผลต่อความสำเร็จของนโยบาย					
31. การดูแลผู้อุปโภค บริโภคสินค้าสรรพสามิตเหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง					
32. การเมืองในพื้นที่สามารถแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานนโยบายไปปฏิบัติ					
33. การเมืองในพื้นที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ					
34. สถานการณ์ทางสังคม มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ					
35. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ					

ส่วนที่ 3 ความสำเร็จการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ
 คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านว่า เห็นด้วยมากหรือน้อยเพียงใดโดยการทำเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องข้อความที่ท่านเห็นว่าเป็นความจริงที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ป้องกันการหลบหนีภาษีสรรพสามิต ตาม พรบ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 ประสบความสำเร็จ					
2. ป้องกันไม่ให้นำสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปจำหน่ายและบริโภคปฏิบัติ ประสบความสำเร็จ					
3. เจ้าพนักงานสรรพสามิตยึดหลักการปฏิบัติงานตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560					
4. เจ้าพนักงานสรรพสามิตตรวจสอบสินค้าตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 อย่างสม่ำเสมอ					
5. ประชาชนมีความพึงพอใจในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามสินค้าหนีภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายวิทยา พรหมโยธา
วัน เดือน ปีเกิด	4 พฤษภาคม 2515
สถานที่เกิด	ชุมพร
ที่อยู่ปัจจุบัน	2 หมู่ 6 ตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์สาขาหัวหิน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคชุมพร
พ.ศ. 2545	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ สาขา บริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2553 - 2556	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสรรพสามิตอาวุโส สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ชุมพร
พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสรรพสามิตอาวุโส สำนักงานสรรพสามิตประจวบคีรีขันธ์ สาขาหัวหิน

